

DWUTYGODNIK MIEJSKI

KRAKÓW.PL

Nr 16 (269), 9 września 2020

egzemplarz bezpłatny, ISSN 1898-9039

Krakowianie współdecydują

Kraków stawia na odnawialne źródła energii
Rok bez palenia węglem i drewnem

Uczniowie wrócili do szkolnych ławek
Felieton Prezydenta Miasta Krakowa

 Kraków

KONCERT

Wieczór muzyczny z poezją Giorgiosa Seferisa

**Karina
Skrzeszewska** - sopran
Katarzyna Neugebauer - fortepian

**Bilety: 30 zł normalny / 20 zł ulgowy
10 zł z kartą Podgórze w Kulturze lub
z Kartą Seniora CKP**

Bilety do nabycia online: www.solvay.ckpodgorza.pl
www.ewejsciowki.pl lub w CSW Solvay

26.09.2020 sobota
godz. 18:00

**Centrum Sztuki Współczesnej Solvay
Kraków, ul. Zakopiańska 62 - Sala Widowiskowa**

Szczegóły na: solvay.ckpodgorza.pl, tel.: 12 268 20 38, 798 723 862, mail: solvay@ckpodgorza.pl

CENTRUM KULTURY PODGÓRZA • INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

**CENTRUM
KULTURY
PODGÓRZA**
Centrum Sztuki
Współczesnej
Solvay

 **WODOCIĄGI
Miasta Krakowa**

 mpec
kraków

str. 6

str. 19

KRAKÓW OBYWATELSKI

6. Krakowianie współdecydują

Narzędzia dla mieszkańców, z których warto korzystać

9. Nowe narzędzie: panel obywatelski

Rozmowa z Mateuszem Płoskonką, zastępcą dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia UMK

MIASTO

10. Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

10. Krakowscy uczniowie wśród najlepszych w Polsce!

Świetne wyniki młodych krakowian

11. Łatwiej wynajmiesz szkolne boisko lub salę gimnastyczną

O aplikacji BallSquad

12. Uczniowie wrócili do szkolnych ławek

Felieton Prezydenta Miasta Krakowa

13. O czym szumią buki?

Z cyklu: Miejski ogrodnik

14. Segreguj – zbieraj punkty – odbieraj EKOgadzety

Dbamy o nasze środowisko

15. Budżet obywatelski wchodzi w decydującą fazę

Już niedługo głosowanie

16. Kranowianka – na zdrowie!

Woda – podstawowy składnik życia

17. Kraków stawia na odnawialne źródła energii

Rok bez palenia węglem i drewnem

KULTURA

20. Wybudzani z letargu

Felieton Ryszarda Kozika

21. Kraków opowiadany tańcem

Cracovia Danza zaprasza!

22. 9. edycja projektu „Mecenas dziecięcych talentów”

Zostań mecenasem zdolnej młodzieży

23. Dzień Solidarności Miast Światowego Dziedzictwa

O dzwonie gwałtownym na Wieży Ratuszowej

24. Poznaj swoją dzielnicę!

Zapraszamy na spacer po okolicy!

24. Laboratorium Sztuki Dziecięcej i Rodzinnej „Miko”

Atrakcje w Krakowskim Forum Kultury

25. Rozwiń skrzydła umiejętności!

DLA SENIORÓW

26. Nowe Centra Aktywności Seniorów

Felieton Anny Okońskiej-Walkowicz

RADA MIASTA KRAKOWA

27. Radni dostępni, pandemia nie przeszkadza

Kontakt z radnymi w trudnym czasie epidemii koronawirusa

28. Czy świat po epidemii będzie taki sam?

O udziale radnych w Forum Ekonomicznym w Karpaczu

28. Klaster 20.22

O tym, co będzie oferował klaster na Zabłociu na posiedzeniu Komisji Innowacji i Wykorzystania Funduszy Unijnych

29. Bądźmy odpowiedzialni

Rozmowa z radnym Lechem Kucharskim, przewodniczącym Komisji Zdrowia i Uzdrawiskowej

30. Skansen w Nowej Hucie

O parku edukacyjnym w Branicach na posiedzeniu Komisji Promocji i Turystyki

31. Edukacja w Finlandii

Felieton radnej Małgorzaty Jantos

HISTORIA

32. Historia złamanego portatylu

Złotdziejski duet Wasilewski-Czarnomski

33. Kalendarium krakowskie

34. Ogłoszenia

Wydawca: Urząd Miasta Krakowa, Wydział Komunikacji Społecznej, 31-004 Kraków, pl. Wszystkich Świętych 3-4

Adres redakcji: pl. Wszystkich Świętych 3-4, pok. 341, tel. 12 616-13-86, e-mail: redakcja@um.krakow.pl

Redaktor naczelna: Beata Klejbuk-Goździalska. Sekretarz redakcji: Agata Włodarczyk

Współpracownicy: Michał Kozioł, Jan Machowski, Tadeusz Mordarski, Małgorzata Stuch, Joanna Korta, Paweł Waluś, Beata Sabatowicz, Ryszard Kozik

Zdjęcia: Bogusław Świerżowski, Jan Graczyński, Wiesław Majka. Okładka: fot. Jan Graczyński

Projekt graficzny: Pro Art Studio. Korekta: Magdalena Kędzierska-Zaporowska. Skład i tamanie: Pro Art Studio

Druk: Drukarnia Leyko Sp. z o.o. Nakład: 45 tysięcy egz. ISSN 1898-9039

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i wprowadzania zmian do nadestanych tekstów. Nadesłanie tekstu nie jest równoznaczne z jego opublikowaniem.

Sposób dystrybucji dwutygodnika miejskiego KRAKÓW.PL:

Dwutygodnik KRAKÓW.PL można otrzymać w budynkach Urzędu Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4, ul. Grunwaldzkiej 8, ul. Lubelskiej 27, w Rynku Podgórskim 1 i 2, na os. Zgody 2, przy ul. Stachowicza 18, al. Powstania Warszawskiego 10, ul. Dekerta 24, ul. Wielickiej 28a, ul. Sarego 4, w punktach sprzedaży biletów MPK oraz w krakowskich szpitalach, Centrum Handlowym M1, Galerii Bronowice i siedzibach jednostek miejskich.

KRAKÓW.PL otrzymać można także w sieci saloników prasowych Kolporter: ul. Bałuckiego 17 / Konfederacka 1, al. Pokoju 20, ul. Beskidzka 28, ul. Kalwaryjska 42, ul. Powstańców 34c, ul. Misiołka 1, ul. Jerzmanowskiego 12 (Biedronka), ul. Nowohucka 52 (Selgros), ul. Pawia 5 (Galeria Krakowska), ul. Ćwiklińskiej 12 (Carrefour – przejście), ul. Balicka 18, ul. Opolska 100 (Vinci), ul. Lubicz L2, ul. Stawowa 61 (Galeria Bronowice, parter), ul. Pawia 5a (Dworzec PKP), al. Pokoju 67 (M1), al. Pokoju 33, ul. Komandosów 8, al. Bora-Komorowskiego 41 (Serenada).

W dniu ukazania się numeru, w godzinach porannych, dwutygodnik rozdawany jest na rondach Grunwaldzkim, Mogiłskim, Matecznego, Kocmyrzowskim, na skrzyżowaniach Kobierzyńska / Grota-Roweckiego, Królewska / al. Mickiewicza, al. Stowackiego / Prądnicka oraz pod Teatrem Bagatela.

Kolejny numer KRAKOWA.PL ukaże się **23 września**.

Wróciliśmy do szkół...

No i mamy wrzesień. Piszę te słowa 1 września, gdy świat za oknem kategorycznie oznajmił, że skończyły się wakacje – przywitał nas burzą, deszczem i spadkiem temperatury. Mimo tak niesprzyjającej aury, obserwując rankiem dzieci i młodzież zmierzających do szkół, nie zauważyłam smutku na ich twarzach. A wręcz przeciwnie! Każdy, kto ma pociechy w domu, wie doskonale, jak bardzo tęskniły za przyjaciółmi, nauczycielami, szkołą. Jak bardzo dłużyła im się ta wymuszona, kilkumiesięczna przerwa w kontaktach z rówieśnikami. Zatem dzisiejszy początek roku szkolnego na pewno przyniósł im wiele radości. Zastężonej.

Oczywiście, każdy z nas zastanawia się, czy to powrót na stałe czy tylko na chwilę. Do tej pory nie doświadczyliśmy takiej sytuacji – gdy praktycznie wszystko może zmienić się z dnia na dzień. Mam nadzieję, że w dniu ukazania się gazety nasze dzieci nadal będą chodziły do szkół, a wdrożone procedury pozwolą utrzymać ten stan na bardzo długo. Życzę wszystkim – nauczycielom, uczniom, pracownikom oświaty, ale także rodzicom – by ten rok szkolny okazał się łatwiejszy niż poprzedni. Jeszcze rok temu nikomu nie mieściło się w głowie, że szkoły będą pracowały zdalnie, a rodzice będą musieli tak intensywnie uczestniczyć w procesie nauczania. Zdobyliśmy jednak przy okazji nowe doświadczenia,

niektórzy – nowe umiejętności, zacieśniła się współpraca między szkołą i rodzicami. Jesteśmy świadkami i uczestnikami zmieniającej się rzeczywistości i wierzę, że i z trudnych doświadczeń potrafimy wyciągnąć korzyści.

A skoro piszę o edukacji, nie mogę nie wspomnieć o świetnych wynikach krakowskich uczniów, które osiągnęli podczas egzaminów kończących szkołę podstawową i średnią. Egzamin odbywał się w wyjątkowych warunkach, więc tym bardziej nasi ósmoklasiści i maturzyści zasługują na gratulacje i wielkie brawa! Więcej na ten temat można przeczytać w tekście na s. 10, ale polecam oczywiście lekturę wszystkich artykułów wrześniowego KRAKOWA.PL!

Beata
Klepek-Gordziejowska

redaktor naczelna

 Kraków

BUDŻET OBYWATELSKI MIASTA KRAKOWA

GŁOSUJ!

26 WRZEŚNIA – 5 PAŹDZIERNIKA 2020

- ✓ NIEZALEŻNIE ILE MASZ LAT
- ✓ NIE MUSISZ BYĆ ZAMELDOWANY W KRAKOWIE
- ✓ GŁOSUJ PRZEZ INTERNET LUB W PUNKCIE GŁOSOWANIA

www.budzet.krakow.pl

Most Piłsudskiego zyskał iluminację!

fol. Bogusław Świerzowski

Krakowianie współdecydują

Tadeusz Mordarski

Mieszkańcy inaczej podchodzą do działań Miasta, do procesów inwestycyjnych, jeśli mają na nie wpływ, biorą udział w ich przygotowaniu. Jako przykład weźmy budżet obywatelski, który pojawił się w Krakowie w 2014 r. Jeśli ludzie sami decydują, co powstanie w ich okolicy, są usatysfakcjonowani, bardziej to szanują i doceniają – przyznaje Andrzej Kulig, zastępca prezydenta Krakowa.

Modny budżet obywatelski

Z roku na rok rośnie liczba składanych projektów i coraz więcej osób bierze udział w głosowaniu. Lokalne społeczności od kilku lat pokazują, że zdają sobie sprawę z tego, że ich wybór ma znaczenie. W ostatniej edycji BO co czwarty zgłoszony projekt dotyczył zieleni i ochrony środowiska, dalej infrastruktury, a potem sportu i infrastruktury sportowej.

Dzięki BO z 2019 r. w parku Lotników w Czyżynach stanęło kino plenerowe. Przy ul. Radzikowskiego Zarząd Dróg Miasta Krakowa zamontował próg zwalniający. Ulica Lubelska zrobiła się bardziej zielona, a od Salwatora do Dąbia wzdłuż bulwarów wiślanych poprowadzono ścieżkę do nordic walkingu. Ten ostatni projekt został wybrany w pierwszej edycji BO w 2014 r.

Od początku w głosowaniu na projekty realizowane w ramach budżetu obywatelskiego bierze udział pani Urszula, emerytowana księgowa. – Naprawdę warto! Dużo mówi się dziś o tym, że ludzie tylko gonią za pieniędzmi i karierą, nie znają swoich sąsiadów, nie interesują się sprawami swojej dzielnicy, czekają, aż ktoś im coś poda na tacy... Tymczasem z roku na rok sytuacja się zmienia. Coraz więcej osób wie o tym, że można zgłaszać swoje pomysły i wspólnym wysiłkiem doprowadzać do ich realizacji. To bardzo pozytywne. Ludzie czują, że coś od nich zależy, stają się gospodarzami swojego najbliższego otoczenia, mogą być dumni, że przyłożyli rękę do czegoś wartościowego, ułatwili i uprzyjemnili życie sobie, sąsiadom i znajomym... Ja mieszkam przy pl. Inwalidów, mam już swoje lata i ogromnie cieszę się z tego, że właśnie w ramach budżetu obywatelskiego przeprowadzono renowację parku Krakowskiego. Jest tam dużo ładniej i przyjemniej niż jeszcze kilka lat temu. Chętnie zabieram tam wnuki na spacer, sama też lubię wybrać się tam z książką. Za każdym razem, kiedy tam przychodzę, pojawia się myśl, że pozytywne zmiany to efekt m.in. mojego głosowania i tego, że zachęcałam do tego koleżanki – opowiada pani Urszula.

Budżet obywatelski stał się już naturalną częścią funkcjonowania miasta. Mieszkańcy przywykli też do konsultacji społecznych.

Konsultacje, rozmowy, dyskusje

W ubiegłym roku przeprowadzono 18 konsultacji społecznych z mieszkańcami Krakowa. W 2020 r. według stanu na koniec lipca – mimo zagrożenia epidemicznego – rozpoczęto 15 konsultacji z mieszkańcami (część udało się już zakończyć). W przygotowaniu są kolejne, dotyczące m.in. zagospodarowania przestrzennego dla obszaru „Wesota – rejon ul. Kopernika”.

Konsultacje to rozmowy urzędników z mieszkańcami, które mają pomóc Miastu w podjęciu najlepszej dla krakowian decyzji. Celem konsultacji jest wypracowanie rozwiązań, które będą uwzględniały głos mieszkańców – często oznacza to zmianę początkowych projektów i pomysłów. Właściwie prowadzone konsultacje społeczne to przede wszystkim przemyślane i zaplanowane od samego początku proces zapewniający możliwość ▶

Wyjątkowy Park w Czyżynach powstał w ramach budżetu obywatelskiego / fot. Jan Graczyński

Budżet obywatelski, konsultacje społeczne, panele obywatelskie, komisje dialogu... Mieszkańcy Krakowa mają szereg sposobów, by współdecydować, jak rozwijać się będzie miasto i jakie inwestycje powstaną w ich sąsiedztwie. Korzystając z tych narzędzi, zdecydowali już m.in. choćby o odnowieniu parku Krakowskiego oraz debatowali na temat opłat za wywóz śmieci. Tymczasem jeszcze kilka lat temu w stronę tej partycypacji w zarządzaniu miastem z podejrzliwością spoglądali i mieszkańcy, i samorządowcy. Dziś obydwie strony korzystają z tych rozwiązań i czerpią korzyści, jakie niesie lokalna demokracja.

► uczestnictwa w nim różnych środowisk, mieszkańców i ich grup, czyli tzw. interesariuszy.

Krakowianie brali udział w szeregu konsultacji społecznych, podczas których debatowali m.in. o modernizacji placu zabaw między ul. Opolską a ul. Krowoderskich Zuchów, analizowali projekt „Budowy drogi łączącej ul. Stella-Sawickiego z planowanym Małopolskim Centrum Nauki przy al. Bora-Komorowskiego”, dyskutowali na temat projektu uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie przyjęcia pilotażowego Programu Ograniczania Emisji Komunikacyjnej czy w sprawie zmiany w Zintegrowanym Systemie Gospodarowania Odpadami Komunalnymi na terenie Gminy Miejskiej Kraków.

– Konsultacje społeczne w sprawie zmian w Zintegrowanym Systemie Gospodarowania Odpadami Komunalnymi, to brzmi groźnie, prawda? Też tak pomyślałem. Ale wydało mi się ciekawe, że mogę jako mieszkaniec tego miasta publicznie powiedzieć, co o tym myślę, i to nie w formie komentarza w internecie – mówi Łukasz, mieszkaniec ul. Krowoderskiej, który brał udział w spotkaniu odbywającym się na początku tego roku. – W końcu śmieci to temat, który dotyczy każdego z nas, przekłada się na nasze wydatki i komfort życia. Nie należę do osób, które lubią siedzieć beczynnie i narzekać, dlatego z kilkoma sąsiadami wybraliśmy się na spotkanie otwarte w ramach tych konsultacji. Wszyscy w lekko bojowych nastrojach, nie do końca wiedzieliśmy, czego się spodziewać. Trochę obawiałem się, jak to będzie

wyglądać, ale pozytywnie się zaskoczyłem. Można było spokojnie wypowiedzieć swoje zdanie, dopytać, poprosić o doprecyzowanie niejasności. A skoro jest taka szansa, warto z niej korzystać! – przyznaje Łukasz.

Konsultacje społeczne to rozmowa, wymiana zdań. Te spotkania nie niosą ze sobą obowiązku wypracowania i wprowadzenia w życie konkretnych rozwiązań. Takie założenie nakłada natomiast narzędzie o nazwie panel obywatelski. Więcej o tym piszemy na stronie 9.

Na konsultacjach z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi oparty jest system dialogu społecznego.

Dialog społeczny – merytoryczna pomoc

Na konsultacjach z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi oparty jest system dialogu społecznego. – Jego wsparciem są funkcjonujące w gminie ciała dialogu. Są to różnego rodzaju rady i zespoły, jak np. do spraw seniorów, równego traktowania czy bezdomności. Bardzo pomocne są Komisje Dialogu Obywatelskiego. Do ich zadań należy m.in. opiniowanie projektów uchwał Rady Miasta Krakowa i innych dokumentów, określanie potrzeb społecznych, problemów i przedstawianie propozycji ich rozwiązania, współpraca z Krakowską Radą Działalności Pożytku Publicznego. Komisje Dialogu Obywatelskiego funkcjonują w następujących dziedzinach: KDO ds. Rewitalizacji Nowej Huty, ds. Kultury, ds. Środowiska, Zdrowia, Osób Niepełnosprawnych, Bezpieczeństwa, Młodzieży i Przeciwdziałania Uzależnieniom – wylicza Mateusz Płoskonka, zastępca dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia UMK.

Wziąć sprawy w swoje ręce

Na uwagę zasługuje też „inicjatywa lokalna”. Jeżeli ktoś ma pomysł, chce go zrealizować z innymi mieszkańcami albo dąży do rozwiązania lokalnego problemu, może skorzystać ze wsparcia Rady Dzielnicy i zgłosić wniosek o „inicjatywę lokalną” do Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia, Referat ds. Partycypacji i Dialogu, ul. Jana Dekerta 24, 30-703 Kraków. W przypadku tej inicjatywy Gmina nie przekazuje mieszkańcom dotacji, a jedynie realizuje niezbędne zakupy czy prace swoimi narzędziami.

– Inicjatywy lokalne cały czas się rozwijają. Liczba zgłaszanych pomysłów rośnie. Mieszkańców to interesuje. To, że mogą aktywnie uczestniczyć w rozwoju swoich dzielnic, jest dla nich ważne. Dla Krakowa to podpowiedzi wskazujące, w jakim kierunku Miasto powinno iść, na co stawiać, czego oczekują mieszkańcy – mówi wiceprezydent Kulig.

Przyglądając się pomysłom zgłaszanym do inicjatyw lokalnych, można zauważyć, że niezwykle istotne jest dla krakowian upiększenie wspólnej przestrzeni w ich okolicy. Zależy im też na atrakcyjnym spędzaniu czasu. Wśród zrealizowanych pomysłów są m.in. „Ekopiknik na Zielonym”, czyli piknik sąsiedzki w Nowej Hucie, projekt „Moja młodość – moje wspomnienia” skierowany do seniorów, turniej piłkarski „Huta Champions League 2019” czy upiększenie kwiatami terenu przy Szkole Podstawowej nr 106 przy ul. Litewskiej.

Opis wszystkich zrealizowanych inicjatyw oraz informacje dotyczące tego, jak je zgłaszać, są zamieszczone na specjalnie stworzonej stronie internetowej, która stanowi kompendium wiedzy na temat wszystkich narzędzi demokracji bezpośredniej: www.dialoguj.pl. W tym serwisie prowadzone są też bezpłatne szkolenia e-learningowe dla mieszkańców poświęcone efektywnemu uczestnictwu w zarządzaniu miastem. Warto z nich skorzystać, by skutecznie decydować o rozwoju najbliższej okolicy.

Plenerowa siłownia to również projekt obywatelski / Fot. Bogusław Świerczowski

fot. archiwum UMK

Mateusz Płoskonka
zastępca dyrektora Wydziału Polityki
Społecznej i Zdrowia UMK

Nowe narzędzie: panel obywatelski

Kraków będzie korzystał z coraz bardziej popularnego narzędzia zwanego panelem obywatelskim. Dzięki niemu mieszkańcy mogą wpływać na decyzje miejskich urzędników w istotnych sprawach. Z Mateuszem Płoskonką, zastępcą dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia UMK, rozmawia Tadeusz Mordarski.

Do budżetu obywatelskiego oraz konsultacji społecznych krakowianie już przywykli. Jedną z form demokracji bezpośredniej, demokracji deliberacyjnej, czyli opierającej się na debatach i dyskusjach, jest panel obywatelski. Czym różni się od klasycznych konsultacji?

Mateusz Płoskonka: Konsultacje, co do zasady, dotyczą ogółu mieszkańców. Panel obywatelski to specyficzna forma konsultacji, do których losuje się uczestników należących do wcześniej określonej grupy. Tę grupę tworzy się, uwzględniając wiek, płeć, wykształcenie i miejsce zamieszkania osoby. Dzięki temu można stworzyć społeczność w małej skali, której zadaniem jest wypracowanie rekomendacji w określonej kwestii.

Jak wybiera się mieszkańców do panelu?

MP: Najpierw określamy profil demograficzny uwzględniający wiek osoby, wykształcenie, płeć oraz adres zamieszkania, w tym przypadku dzielnicę. Następnie przeprowadzamy nabór panelistów według określonego wcześniej klucza i spośród tych, którzy się zgłoszą, losujemy 60 osób. To grupa, która będzie reprezentatywna dla poszczególnych dzielnic Krakowa. Generalnie nie powinien być to nabór otwarty. Urząd Miasta będzie wysyłał zaproszenie do konkretnych gospodarstw w Krakowie po to, aby mieć pewność, że zgłoszą się osoby odpowiadające profilowi demograficznemu.

Czyli przykładowy Jan Kowalski, który zgłosi się do udziału w panelu, nie może być pewny, że weźmie w nim udział.

MP: Nie ma stuprocentowej pewności, że będzie uczestnikiem panelu. Zostanie nim, jeśli wpasuje się w określony klucz demograficzny, a następnie zostanie wylosowany.

W Krakowie pierwszy panel miał dotyczyć pomnika Armii Krajowej.

MP: Pierwszy panel miał dotyczyć miejsca usytuowania i formy upamiętnienia żołnierzy Armii Krajowej, natomiast finalnie nie został przeprowadzony. De facto „Krakowski panel klimatyczny” będzie pierwszym panelem realizowanym w naszym mieście. Ma on udzielić odpowiedzi na pytanie, jak gmina i jej mieszkańcy mogą ograniczyć zużycie energii i zwiększyć wykorzystanie energii odnawialnej. To bardzo ważny i aktualny temat. Zadaniem uczestników będzie wypracowanie rozwiązań, które następnie zostaną wprowadzone w życie.

A co jeśli uczestnicy panelu nie dojdą do porozumienia?

MP: Rolą panelistów, zaproszonych ekspertów, przedstawicieli Urzędu Miasta i osób, które moderują spotkanie, jest partycypacyjne wypracowanie porozumienia. Rekomendacja, która otrzymuje co najmniej 80 proc. poparcia panelistów, będzie kierowana do realizacji.

Czy paneliści dostają wynagrodzenie?

MP: Użyłbym słowa „dieta”. Uczestnicy paneli obywatelskich, które dotychczas odbyły się w innych miastach, otrzymywali od 500 do 700 zł. To pieniądze, które mają zrekompensować mieszkańcom udział w kilkugodzinnych weekendowych spotkaniach. Mają pokryć m.in. koszty dojazdów.

Jeśli z powodu pandemii spotkania panelowe nie będą mogły być organizowane, przeniosą się do internetu?

MP: W Łodzi panel dotyczący klimatu, właśnie z powodu obostrzeń, przeniosł się do sieci. Liczymy się z tym, że jeśli sytuacja epidemiczna się pogorszy i nie będzie można zorganizować debat tradycyjnych, mogą się one odbyć w internecie.

Pierwsze spotkania panelistów zaplanowaliśmy na listopad. Będziemy wykorzystywać wszystkie kanały komunikacji, m.in. media miejskie i rady dzielnic, by przekazywać mieszkańcom informacje dotyczące panelu obywatelskiego.

Kalendarium Prezydenta Miasta Krakowa

27 sierpnia

- Obchody Dnia Straży Miejskiej Miasta Krakowa, Tonie, ul. Łokietka

fot. Wiesław Majka / UMK

28 sierpnia

- Posiedzenie online zarządu Związku Miast Polskich

- Spotkanie z Radą Honorową Krakowa – Miasta Literatury UNESCO

31 sierpnia

- Wręczenie aktów powierzeń stanowisk dyrektorom szkół i placówek oraz podziękowań dyrektorom kończącym kadencję i odchodzącym na emeryturę, Sala Obrad RMK

1 września

- Inauguracja roku szkolnego w Szkole Podstawowej nr 53 im. gen. J.H. Dąbrowskiego oraz otwarcie nowo wybudowanego skrzydła szkoły wraz z salą gimnastyczną, ul. Skośna
- Inauguracja roku szkolnego 2020/21 w Krakowie w nowo wybudowanym zespole szkolno-przedszkolnym na os. Gotyk, ul. ks. Józefa Meiera

3 września

- Spotkanie po pełnym sukcesów zakończeniu sezonu rugbistek i rugbistów RZKS Juwenii Kraków, Sala Miedziana Pałacu Krzysztofory, Muzeum Krakowa, Rynek Główny

Krakowscy uczniowie wśród najlepszych w Polsce!

Tegoroczne matury i egzaminy ósmoklasisty nie należały do najłatwiejszych. Mimo to ósmoklasiści i maturzyści z Krakowa osiągnęli bardzo wysokie wyniki. Ich rezultaty są nie tylko najlepsze w całej Małopolsce, ale należą także do jednych z najwyższych wyników w skali całego kraju!

Tomasz Kobylański

Ogromny wysiłek uczniów i ich nauczycieli związany z przygotowaniem do matur i egzaminów ósmoklasisty, pomimo pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 i nauczania zdalnego przyniósł efekty. Uczniowie z Krakowa osiągnęli wyniki, których mogą im pozazdrościć uczniowie z innych części kraju – mówi Anna Korfel-Jasińska, zastępca prezydenta Krakowa, i jak podkreśla, chociaż uczniowie osiągnęli bardzo wysokie wyniki ze wszystkich przedmiotów, to na szczególne uznanie zasługują rezultaty z języków obcych.

Egzamin z języka angielskiego krakowscy uczniowie zdawali średnio na 80 proc. To wynik o 8 proc. wyższy niż średnia uzyskana w Małopolsce (72 proc.) i aż o 14 proc. wyższy niż średni wynik w kraju (56 proc.). Podobnie było na egzaminach ósmoklasisty, na których język angielski uczniowie z Krakowa zdawali średnio na 71 proc. To aż o 14 proc. więcej niż średnia osiągnięta w Małopolsce (57 proc.) i o 17 proc. więcej niż średnia w całym kraju (54 proc.).

Warto przypomnieć, że najlepsi uczniowie mogą starać się o nagrody i stypendia przyznawane w ramach Krakowskiego Programu Wspierania Uzdolnionych Uczniów. Mogą one trafić m.in. do uczniów zdających egzaminy ósmoklasisty i matury

z najwyższymi możliwymi do osiągnięcia rezultatami, czyli na 100 proc. W tym roku po raz kolejny przyznawane będą m.in. nagrody „Ósmoklasista 100%” i „Matura 100%”.

Więcej o wynikach krakowskich maturzystów i ósmoklasistów oraz o nagrodach przyznawanych uzdolnionym uczniom można znaleźć w Portalu Edukacyjnym: portaledukacyjny.krakow.pl.

fot. Bogusław Świerzowski

Łatwiej wynajmiesz szkolne boisko lub salę gimnastyczną

Od początku września wybrane szkoły z Krakowa umożliwiają rezerwację przyszkolnych boisk i sal gimnastycznych za pośrednictwem aplikacji BallSquad. Wystarczy kilka kliknięć w telefonie, aby wynająć odpowiednie miejsce na rozgrywki sportowe, a także skompletować drużynę wśród przyjaciół i innych miłośników sportu. Do pilotażowego programu rezerwacji on-line przystąpiło jedenaście szkół samorządowych z całego Krakowa.

Tomasz Kobyłański

Od września jedenaście krakowskich szkół umożliwia rezerwację obiektów sportowych z wykorzystaniem aplikacji mobilnej BallSquad. To rozwiązanie z zakresu smart city, dzięki któremu mieszkańcy mogą łatwiej znaleźć odpowiadający im obiekt sportowy, a także sfinalizować formalności, wykorzystując do tego tylko telefon komórkowy lub komputer. Aplikacja jest także udogodnieniem dla dyrektorów i pracowników szkół, którzy będą mogli sprawniej zarządzać rezerwacjami oraz dotrzeć ze swoją ofertą do większego grona osób. Dotyczy to także tych terminów wynajmu, które były do tej pory najmniej popularne – mówi Ewa Catus, dyrektorka Wydziału Edukacji UMK.

Sam proces rezerwacji będzie przebiegał wyłącznie poprzez stronę internetową lub z wykorzystaniem aplikacji mobilnej. Aby wynająć salę gimnastyczną lub przyszkolne boisko w określonych godzinach, nie będzie już potrzebne podpisywanie umów w wersji papierowej ani dodatkowe formalności. Wystarczy wejść na stronę app.ballsquad.pl oraz znaleźć dogodny termin i obiekt

do wynajęcia. Jest to prostsze dzięki dostępnej mapie, zdjęciom oraz wyszukiwarce miejsc. Wykorzystując je, można wybrać najbardziej odpowiedni obiekt.

Oprócz uproszczonego procesu rezerwacji dużym ułatwieniem dla mieszkańców jest także możliwość dokonania płatności on-line. To jednak nie wszystko. Opłata za wynajem sali lub boiska może być rozdzielana pomiędzy wszystkich uczestników gry. Dodatkowo, rezerwacji można dokonać jednorazowo lub długoterminowo – to rozwiązanie korzystne dla osób chcących spotykać się na wspólnych rozgrywkach cyklicznie.

Aplikacja pomaga także w łączeniu miłośników konkretnych dyscyplin sportu z całego Krakowa, którzy wcześniej się nie znali. Można w niej stworzyć własny profil gracza, wybierając ulubione dyscypliny sportowe oraz zaznaczając obszar Krakowa, w którym jest możliwy udział w rozgrywkach. W oparciu o te informacje są przesyłane komunikaty na temat utworzonych rezerwacji sal i poszukiwania zawodników do wspólnej gry.

Aplikacja BallSquad jest działaniem z zakresu smart city mającym na celu

ułatwienie dostępu do obiektów infrastruktury sportowej. Kraków jest jednym z pierwszych miast korzystających z tego rozwiązania w ramach pilotażu realizowanego w roku szkolnym 2020/2021.

Więcej informacji można znaleźć na stronie app.ballsquad.pl

Szkoły biorące udział w akcji wynajmu obiektów sportowych poprzez aplikację BallSquad:

- Szkoła Podstawowa nr 7 (ul. Władysława Spasowskiego 8),
- Szkoła Podstawowa nr 26 (ul. Ignacego Krasickiego 34),
- Szkoła Podstawowa nr 40 (ul. Pszczelna 13),
- Szkoła Podstawowa nr 85 (os. Złotego Wieku 4),
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 105 (os. Słoneczne 12),
- Szkoła Podstawowa nr 117 (ul. Jana Kurczaba 15),
- Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 158 (ul. Strąkowa 3a),
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 13 (ul. Kazimierz Odnowiciela 2),
- Zespół Szkół Energetycznych (ul. Loretańska 16),
- VIII Liceum Ogólnokształcące (ul. Grzegórzecka 24),
- IX Liceum Ogólnokształcące (ul. Czapieńskiego 5).

 Kraków

**SKOMPLETUJ
SWOJĄ DRUŻYNĘ!**

**Zarezerwuj salę
lub boisko on-line!**

**wystarczy kilka kliknięć:
app.ballsquad.pl**

Fot. Bogusław Świerżowski

Uczniowie wrócili do szkolnych ławek

Rozpoczęliśmy kolejny rok szkolny. Zdajemy sobie sprawę, że będzie on zdominowany przez epidemię covidu-19. Przed nami znów wiele wyzwań i zapewne też wiele niewiadomych. Chciałbym jednak zapewnić, że krakowskie szkoły są przygotowane na różne scenariusze i warianty nauczania – w zależności od tego, jak sytuacja epidemiczna będzie się układała.

Na progu nowego roku szkolnego chciałbym przede wszystkim podziękować wszystkim nauczycielom, dyrektorom i rodzicom za zaangażowanie i wytrwałą pracę, którą wykonali z uczniami w poprzednim roku szkolnym. Choć praca ta przebiegała w specyficznych warunkach, wszyscy stanęli na wysokości zadania. Świadczą o tym wyniki uczniów na tegorocznych egzaminach – maturalnym i ósmoklasisty. Młodzi krakowianie nie tylko okazali się najlepsi w Małopolsce, ale osiągnęli też jedno z najwyższych rezultatów w kraju, znacznie przewyższające średnią krajową. Teraz, bogatsi w te doświadczenia, wchodzimy w kolejny rok szkolny.

Podobnie jak w całym kraju, szkoły rozpoczęły pracę w trybie stacjonarnym, z zachowaniem szczególnych procedur bezpieczeństwa, nad którymi dyrektorzy pracowali już od lipca, gdy tylko resort edukacji zapowiedział powrót uczniów do sal lekcyjnych. Przez wakacje szkoły i przedszkola zaopatrywały się w środki do dezynfekcji rąk i pomieszczeń, a także w środki ochrony osobistej dla pracowników. Do tej pory na zakupy te wydano 1,7 mln zł. Ale to nie koniec – ta kwota będzie przecież rosła w trakcie roku szkolnego.

Przypomnijmy, że do krakowskich szkół i przedszkoli uczęszcza łącznie ok. 100 tys. dzieci i młodzieży. W krakowskiej oświacie pracuje prawie 13 tys. nauczycieli i ok. 4 tys. pracowników niepedagogicznych. Każda szkoła to wiele osób i duża częstotliwość kontaktów. Jestem jednak przekonany, że dyrektorzy wraz ze swoim personelem dotożyli wszelkich starań, aby zapewnić uczniom bezpieczne warunki pobytu w swoich placówkach. Każda z nich, opierając się na wytycznych Ministerstwa Edukacji Narodowej, Ministerstwa Zdrowia i Generalnego Inspektora Sanitarnego, opracowała wewnętrzne procedury bezpieczeństwa i indywidualne rozwiązania organizacyjne, które mają ograniczyć nadmierne grupowanie się uczniów i ułatwić zachowanie bezpiecznego dystansu społecznego.

Jako Miasto, we współpracy ze Szkołą Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie, zorganizowaliśmy dla osób zarządzających szkołami cykl szkoleń prowadzonych przez ekspertów z zakresu pożarnictwa i medycyny, podczas których omawiane są dobre praktyki reżimu sanitarnego ograniczające transmisję wirusa SARS-CoV-2. To spora dawka praktycznej wiedzy, ale też możliwość przedyskutowania pojawiających się obaw czy wątpliwości. To także szansa, aby – jeżeli zaistnieje taka potrzeba – udoskonalić czy skorygować przyjęte w szkołach zasady organizacji pracy.

Ponieważ dynamika zachorowań, zwłaszcza w mieście tak dużym jak Kraków, jest kwestią trudną do przewidzenia, musimy być przygotowani na wdrożenie innych wariantów nauczania – hybrydowego lub całkowicie zdalnego. Dlatego Miasto kontynuuje działania wspierające dyrektorów i nauczycieli w prowadzeniu zajęć na odległość przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii. Nawiązaliśmy współpracę z firmą Microsoft, dzięki czemu nauczyciele i uczniowie mogą bezpłatnie korzystać z pakietu Office i platformy komunikacyjnej Teams. We wrześniu odbędą się szkolenia on-line podnoszące kompetencje nauczycieli w prowadzeniu zdalnego nauczania.

Choć zmiany w organizacji pracy szkół, rygorystyczne wymogi sanitarne i wynikające z nich ograniczenia mogą być czasami odczuwane jako niedogodność, pamiętajmy, że mają one minimalizować ryzyko transmisji koronawirusa i uchronić nas przed zakażeniem. Dziś wszyscy musimy nauczyć się funkcjonować w nowych warunkach, bo każdy z nas jest współodpowiedzialny za zdrowie innych. Apeluję więc także do rodziców, aby na bieżąco sprawdzali informacje przekazywane przez dyrektorów szkół lub nauczycieli. Proszę, aby przypominali swoim dzieciom o najważniejszych zasadach bezpieczeństwa i zwracali uwagę na złe samopoczucie dziecka czy objawy mogące wskazywać na chorobę – wtedy niech nasza pociecha zostanie w domu. W walce z koronawirusem będziemy skuteczni tylko wtedy, gdy staniemy do niej solidarnie, troszcząc się jedni o drugich.

Życzę wszystkim Państwu dobrego i spokojnego nowego roku szkolnego.

Jacek Majchrowski, Prezydent Miasta Krakowa

Choć zmiany w organizacji pracy szkół, rygorystyczne wymogi sanitarne i wynikające z nich ograniczenia mogą być czasami odczuwane jako niedogodność, pamiętajmy, że mają one minimalizować ryzyko transmisji koronawirusa i uchronić nas przed zakażeniem. Dziś wszyscy musimy nauczyć się funkcjonować w nowych warunkach, bo każdy z nas jest współodpowiedzialny za zdrowie innych.

fot. Pixabay

Dawid Masto*

Obiektywnie należy stwierdzić, że pełnię lata mamy za sobą. Co roku sam czuję się tym trochę zaskoczony, jednak zmęczona słońcem zieleń kotuszających się w Lesie Wolskim buków wręcz krzyczy: idźcie jesień! Czy wiecie, że przyrodnik wcale nie potrzebuje kalendarza? Codzienna obserwacja przyrody np. w drodze do pracy lub szkoły może powiedzieć mu więcej niż odczytana data...

O czym szumią buki?

Zapewne zastanawiacie się, na co patrzeć... Gdzie kierować swoją uwagę, by odczytać znaki mijającego czasu? Odpowiedź jest prosta – na coś doskonale wam znanego, a więc na drzewa, bo bardzo dużo można wyczytać właśnie z nich. Podczas moich leśnych spacerów zwracam na nie szczególną uwagę i nie jest to przypadek. Można się zdziwić, jak wiele wspólnego mają te organizmy z ludźmi, chociaż... może jest na odwrót? Może to właśnie my, ludzie, mamy w sobie „drzewny pierwiastek”? Do tej pory opisywałem inne organizmy, a drzewa musiały poczekać na swoją kolej. Najwyższa pora zwrócić uwagę i na nie i wstuchać się w to, o czym szumią buki w naszym Lesie Wolskim...

Buki jak ludzie

Wyjdźmy od rzeczy elementarnej, a więc od tego, co każdy z nas wie o drzewach. Wydawać by się mogło, że to prosty organizm o jeszcze prostszej budowie – korzenie, pień, gałęzie, liście. Koniec kropka. Dodajmy jeszcze do tego fotosyntezę dającą nam życiodajny tlen. I na tym kończy się zazwyczaj nasza powszechna wiedza o tych roślinach. A przecież to zaledwie ułamek tego, co można o nich powiedzieć! Widziałem chyba setki różnych buków (w końcu pracuję w lesie), ale do tej pory, pomimo moich usilnych prób, nigdy nie spotkałem dwóch takich samych. Czy ten fakt nie przypomina ludzi? Każdy z nas jest przecież ze wszech miar inny, a jednak poprzez naukę klasyfikowani jesteśmy jako należący do rodzaju ludzkiego. Oczywiście, każde drzewo składa się z wymienionych powyżej elementów, jednak same drzewa zdają się żadną klasyfikacją nie bardzo przejmować, a buki to już w szczególności.

Wybierz się na spacer

W Lesie Wolskim można spotkać wiele drzew tego gatunku w bliskiej odległości od siebie. Wyglądają jak kucające nad kałużą dzieci, zafascynowane lustrzanym odbiciem. Ta sąsiedzka bliskość sprawia, że czasem potrafią się zrosnąć pniami. Jeśli chcecie zobaczyć, jak to wygląda, to polecam spacer np. Aleją Żubrową. Tuż nieopodal Centrum Edukacji Ekologicznej „Symbioza” rosną „trzej bracia”. Patrząc na korzenie wrastające w ziemię, widzimy potężne drzewo o ogromnym pniu. Nie dajcie się jednak zwieść temu złudzeniu, bo dopiero kierując wzrok po pniu w górę, zobaczycie piękno przyrody, a waszym oczom ukażą się zarysy aż trzech pni! Jednak takie sąsiedztwo to nie norma. Zdarzają się też pojedyncze buki stojące w dużej odległości od siebie, zupełnie samotnie i bez przyjaciół dookoła. Bardzo często w takie miejsce, na dno lasu dociera więcej światła, co umożliwia bujny wzrost traw. W Lesie Wolskim szczególnie turzycy, w sprzyjających warunkach tworzącej łąny, szczelnie wypełniają każdy napotkany zakamarek. Takie fragmenty lasu zawsze przypominają mi zielone morza, szczególnie wtedy, gdy silniejszy wiatr kołusze turzycą niczym morskimi falami. Wszystkiemu przyglądają się kolumny buków stojące jak leśne latarnie morskie. Faktycznie można pomyśleć, że drzewa mają oczy, ponieważ na ich pniach znajdują się ślady w kształcie oka. To swojego rodzaju blizny będące pozostałościami po rosnących niegdyś gałęziach. Dzięki obecności tych „bukowych oczu”, pomimo upływu lat możemy odczytać historię drzewnego życia.

Żeby podejrzeć życie tych ciekawych drzew, nie trzeba nawet wchodzić głęboko w las. Te „zwykłe” fenomeny matki natury codziennie mijam w drodze do pracy. I to właśnie opierając się na kolorze bukowych liści, mogę wam oznajmić, że idzie jesień!

*edukator w Centrum Edukacji Przyrodniczej „Symbioza”

Segreguj – zbieraj punkty – odbieraj EKOgadżety

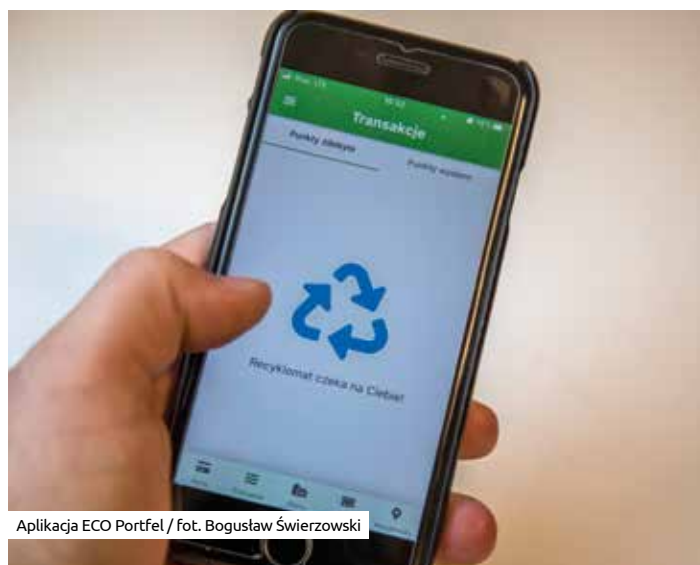
Już tej jesieni będziemy mogli w sposób szczególny zadbać o czystość naszego najbliższego otoczenia, przyczyniając się do ochrony środowiska naturalnego miasta i planety. Do dyspozycji będziemy mieć konkretne narzędzia – trzy innowacyjne maszyny, w których oddać będzie można zużyte butelki plastikowe i puszki po napojach. Sprzęt będzie elementem motywującego programu lojalnościowego, w którym zebrane punkty wymienimy na atrakcyjne EKOgadżety. Specjalna aplikacja mobilna ułatwi nam gromadzenie punktów oraz odbiór gadżetów.

Anna Wawruch

„Śmieciomaty z nagrodami” to zwycięski projekt, który powstał w ramach Budżetu Obywatelskiego 2019. Istotą pomysłu jest program lojalnościowy, dzięki któremu w zamian za regularną segregację niepotrzebnych odpadów możemy otrzymać atrakcyjne ekologiczne gadżety. „Śmieciomaty” co do zasady mają edukować i zachęcać wszystkich krakowian do regularnej segregacji plastikowych butelek oraz puszek po napojach, z których nadmiarem borykamy się w większości gospodarstw domowych. Skuteczna edukacja oraz wzajemne „zarażanie” EKOentuzjazmem są konieczne, ponieważ wciąż wiele osób nie zdaje sobie sprawy, jak istotna jest segregacja odpadów czy zgniatanie pustych butelek lub puszek przed wrzuceniem ich do kubła. Niezgnieciona butelka zajmuje bardzo dużo miejsca, przez co automatycznie zwiększa się objętość naszych śmieci.

Specjalnie zaprojektowane maszyny do segregacji powinny rozwiązać nasze codzienne problemy. Zalegające w domach odpady będziemy mogli zgromadzić w trzech lokalizacjach na terenie miasta: w Krakowskim Ośrodku Sportowo-Rekreacyjnym „Kurdwanów Nowy” przy ul. Wystouchów 34a, w COM COM ZONE na Kozłówce przy ul. Facimiech 32 oraz w Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi nr 158 w Krakowie przy ul. Strąkowej 3a.

Urządzenia wyposażone będą w aplikację mobilną ECO Portfel, którą będziemy mogli bezpłatnie pobrać na telefon w sklepach Google Play oraz AppStore. System pozwoli nam zbierać na indywidualnym koncie punkty i wymieniać je na atrakcyjne EKOgadżety. Odbiór gadżetów będzie możliwy w dwóch miejscach punktach: w Pawilonie Wyspiańskiego przy pl. Wszystkich

Aplikacja ECO Portfel / fot. Bogusław Świerżowski

Świętych 2 oraz przy ul. Zgody 7 w Nowej Hucie, czyli w funkcjonujących na co dzień i znanych nam wszystkim Punktach InfoKra-ków. Zgodnie z założeniami autora koncepcji projekt będzie realizowany przez 12 miesięcy.

Innowacyjna idea śmieciomatów świetnie wpisuje się w pro-ekologiczne działania, które Miasto prowadzi od kilku lat m.in. za pomocą trwającej aktualnie kampanii #EKOR EWOLUCJA. Tego typu działania mają edukować i uwrażliwiać mieszkańców na tematy związane z ochroną środowiska.

Kraków

» » » Śmieciomaty z nagrodami

POBIERZ

bezpłatną aplikację
ECOportfel
na swój
smartfon

ZBIERAJ
PUNKTY

SEGREGUJ

ODDAJ

butelki plastikowe
i puszki po napojach

Ośrodek Sportowo-Rekreacyjny
„Kurdwanów Nowy”
ul. Wystouchów 34a

COM COM ZONE na Kozłówce
ul. Facimiech 32

Szkoła Podstawowa
z Oddziałami Integracyjnymi nr 158
ul. Strąkowa 3a

WYMIENIAJ NA
EKOGADŻETY

ODBIERZ

EKOgadżety
w Punktach InfoKra-ków
Pawilon Wyspiańskiego
plac Wszystkich Świętych 2
Punkt InfoKra-ków
os. Zgody 7

BUDŻET OBYWATELSKI MIASTA KRAKOWA

więcej na www.segregujeszyskujesz.pl

W tym roku głosowanie w ramach BO odbędzie się w dniach 26 września – 5 października / fot. Bogusław Świerowski

Budżet obywatelski wchodzi w decydującą fazę

Zbliża się kolejny etap realizacji tegorocznego budżetu obywatelskiego – 10 września ogłoszona zostanie ostateczna lista projektów, na które będzie można głosować w dniach 26 września – 5 października. Co prawda zadania, które przeszły przez sito oceny formalnoprawnej, poznaliśmy na początku sierpnia, ale autorzy odrzuconych pomysłów mieli prawo odwołać się od decyzji urzędników zajmujących się tegoroczną edycją BO.

Joanna Korta

W tym roku złożonych zostało 988 wniosków, z czego 807 o charakterze dzielnicowym i 181 o charakterze ogólnomiejskim. Poprawnie zweryfikowanych i przyjętych pod głosowanie zostało 549 projektów. Weryfikacji przez urzędników UMK i miejskich jednostek organizacyjnych nie przeszły 263 wnioski. Do 96 wniosków nie dostarczono list poparcia, 60 propozycji zostało wycofanych przez wnioskodawców, a 20 projektów połączono z innymi. Dla porównania – w ubiegłym roku z 947 zgłoszonych projektów zostało ostatecznie odrzuconych 386, a 5 wycofali wnioskodawcy.

– Najczęściej powodem negatywnej oceny był brak ogólnodostępności. Wnioski zgłaszane do realizacji lokowane były też na działkach nienależących do Miasta lub ich autorzy nie mieli zgody zarządcy/administratoa budynku lub instytucji co do współpracy w trakcie ewentualnej realizacji projektu – wylicza Elżbieta Kois-Żurek, dyrektor Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia.

Do realizacji trafiają te projekty, które uzyskały najwyższą punktację.

Wnioskodawcy, których projekt przepadł – z różnych względów – mieli prawo odwołać się od decyzji urzędników. Złożono 100 protestów, a ich rozpatrzenie na „tak” lub „nie” wpłynie na ostateczny kształt listy, którą poznamy 10 września.

W tym roku do rozdysponowania między obywatelskie projekty są 32 mln zł, w tym 6,4 mln zł na zadania ogólnomiejskie i 25,6 mln zł na dzielnicowe. O tym, które pomysły będą realizowane w ramach VII edycji BO, zdecydują krakowianie. Głosować – przez internet i w punktach tradycyjnych, których lista zostanie udostępniona na stronie budzet.krakow.pl – będzie mógł każdy, kto mieszka w Krakowie (nawet nie będąc tu zameldowanym), w tym także dzieci i młodzież. Głosujący wskaże po trzy – jego zdaniem najlepsze – pomysły ogólnomiejskie i dzielnicowe, przypisując im kolejno 3, 2 lub 1 punkt. Wszyscy mieszkańcy wybiorą zadania ogólnomiejskie z tej samej listy, natomiast każda z dzielnic będzie mieć odrębne propozycje, na które będzie można głosować, tylko będąc jej mieszkańcem.

Do realizacji trafią te projekty, które uzyskały najwyższą punktację. Utworzą one kolejno listę zadań do wykonania, aż do wyczerpania puli środków przeznaczonych w tym roku na budżet obywatelski – zarówno w skali całego miasta, jak i dzielnic. Na ostateczny kształt listy projektów do realizacji ma zatem wpływ nie tylko liczba głosów oddanych na dany pomysł, ale także wartość danego zadania. Może się bowiem zdarzyć, że projekt, który w skali miasta zdobył np. siódmy wynik, ostatecznie nie trafi na listę zwycięzców, ponieważ jego wartość zsumowana z kosztem sześciu wyprzedzających go pomysłów przekroczy limit środków na BO ogólnomiejski. To da szansę propozycjom, które na liście rankingowej znajdują się niżej, ale są tańsze.

Tadeusz Bochnia

O picciu wody przypominamy sobie zazwyczaj w upalne dni. Z nieba leje się żar, a wysokie temperatury dają się nam we znaki. Zapominamy jednak, że dopiero systematyczne, codzienne spożywanie wody usprawnia pracę naszego organizmu i pozwala zachować zdrowie.

fot. archiwum MPWIK

Kranowianka – na zdrowie!

Woda to podstawowy składnik organizmu – stanowi 60–70 proc. masy ciała dorosłego człowieka. Ten z pozoru prosty element naszej codzienności poprawia nasze samopoczucie i wpływa na poziom energii niezbędnej do działania. Picie wody pomaga w prawidłowej regulacji temperatury ciała, co jest pomocne zarówno w gorące, jak i zimne dni. Odpowiednia ilość płynów pozytywnie wpływa również na kondycję naszej skóry, pobudza przemianę materii i wspomaga trawienie. Ponieważ organizm nie może magazynować wody na zapas, konieczne jest regularne spożywanie co najmniej 2 litrów płynów dziennie.

Odpowiednie nawodnienie organizmu to sprawa kluczowa dla nas wszystkich, ale szczególnego znaczenia nabiera w przypadku osób starszych. Z wiekiem nie tylko udział wody w naszym organizmie maleje, ale również często zaburzone jest odczuwanie

pragnienia, co może prowadzić do groźnego w skutkach odwodnienia.

Oprócz odpowiedniej ilości wypijanej wody należy także zadbac o jej jakość. Sięgając po kranowiankę, dostarczamy składników mineralnych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania naszego organizmu. Wapń przeciwdziała osteoporozie, a razem z magnezem i potasem ma korzystny wpływ na układ sercowo-naczyniowy, a także nerwy i mięśniowo-szkieletowy. Warto dodać, że ilość składników mineralnych w krakowskiej wodzie kranowej jest zbliżona, a często wyższa, w porównaniu do tej, która jest zawarta w większości wód butelkowanych. Kranowianka stanowi więc dla nich świetną alternatywę – odkręcamy kran, podstawiamy szklankę i już możemy nawadniać organizm.

 Kraków

Czy wiesz, jak funkcjonują krakowskie zakłady uzdatniania wody i oczyszczalnie ścieków?

Wybierz się na wirtualny spacer po obiektach Wodociągów Miasta Krakowa

H₂O

Odkryj przestrzenie i miejsca na co dzień niedostępne!

Zapraszamy do wirtualnego zwiedzania!

Szczegóły na:

<https://wodociagi.krakow.pl/edukacja-ekologiczna/wirtualne-spacery.html>

#EKOEWOLUCJA

www.krakow.pl/eko

Od roku w Krakowie obowiązuje zakaz palenia węglem i drewnem / fot. Jan Graczyński

Kraków stawia na odnawialne źródła energii

1 września minął rok od wejścia w życie zakazu palenia węglem i drewnem w Krakowie. I chociaż jakość powietrza w stolicy Małopolski wyraźnie się poprawia, Miasto nie spoczęło na laurach i realizuje nowe projekty, umożliwiające mieszkańcom życie w zdrowej atmosferze.

Marta Kawecka

Walka z zanieczyszczeniem powietrza jest ważna dla mieszkańców Krakowa. Potwierdzeniem tego może być wynik plebiscytu, w ramach którego krakowianie uznali, że największym sukcesem minionych trzech dekad okazała się skuteczna walka ze smogiem.

Skąd wiemy, że jakość powietrza się poprawia?

Ocena jakości powietrza za rok 2019 pokazała, że stężenie średnioroczne pyłu zawieszonego PM10 na siedmiu spośród ośmiu stacji monitoringowych znajdujących się na terenie Krakowa wskazywało wartości zgodne z normą.

Miasto Kraków nadal będzie podejmowało wszelkie możliwe działania, które prowadzić będą do dalszej poprawy jakości powietrza. Obecnie trwają prace nad aktualizacją Programu ochrony powietrza. Dotychczas nacisk położony był na ograniczanie niskiej emisji (w okresie 1995–2019 zlikwidowano ponad 45 tys. palenisk węglowych), natomiast w najbliższych latach Miasto zamierza skupić się na działaniach związanych z ograniczeniem emisji liniowej. Kraków jest jednym z partnerów Projektu zintegrowanego LIFE „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze”, którego celem jest przyspieszenie działań służących poprawie jakości powietrza.

Zostań prosumentem

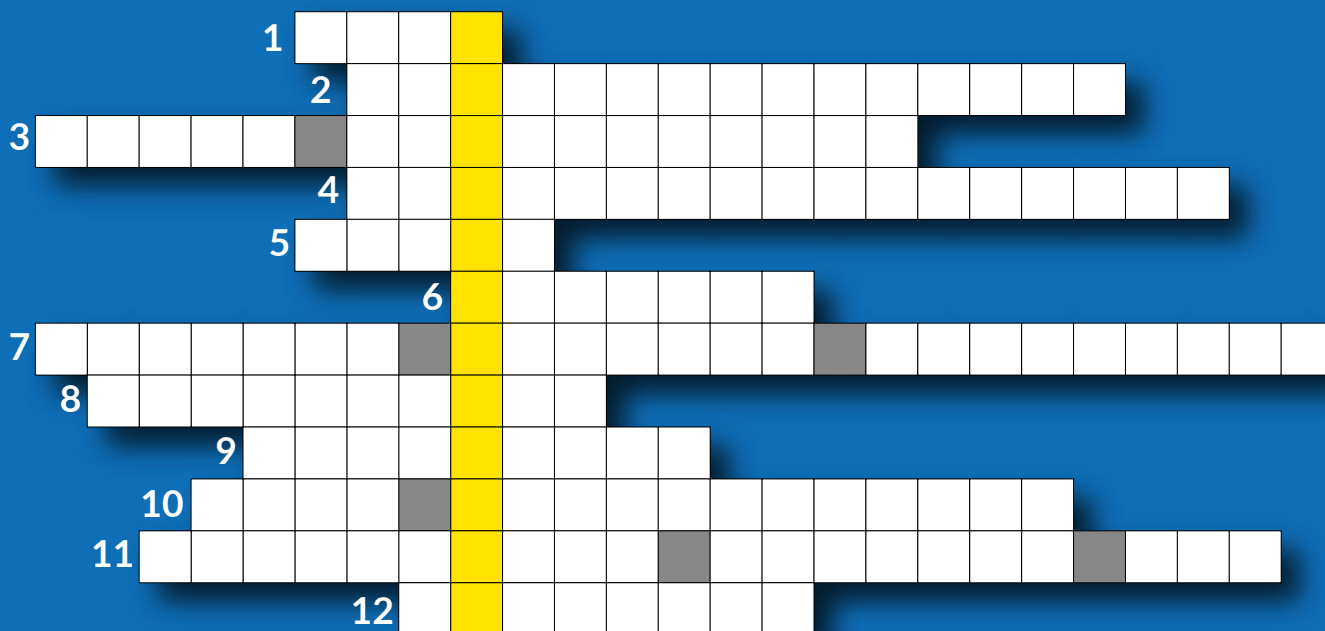
Wspieranie termomodernizacji oraz instalacji odnawialnych źródeł energii (OZE) jest kontynuacją działań na rzecz czystego

powietrza po wejściu w życie zakazu palenia paliwami stałymi na terenie Krakowa, który obowiązuje od 1 września 2019 r. Promowanie instalacji OZE pozwala uniezależnić się od paliw kopalnych, co w czasie szybko postępujących zmian klimatycznych staje się koniecznością. Strategia Komisji Europejskiej „Europejski Zielony Ład” ma na celu przekształcenie Europy w kontynent neutralny dla klimatu. W związku z tym umożliwienie wsparcia OZE w sposób systematyczny i stopniowy daje możliwość przeciwdziałania postępującym zmianom. Najprostszym sposobem ograniczania efektu cieplarnianego jest zmniejszenie emisji dwutlenku węgla przez redukcję spalania paliw, a także rozwój sektora energii opartego na odnawialnych źródłach energii (energia słoneczna, geotermalna, wiatrowa, wodna).

W ostatnich latach zauważalny jest bardzo duży przyrost nowych instalacji fotowoltaicznych oraz przyrost ich mocy. Rok 2019 był pod tym względem przełomowy. Coraz większą rolę odgrywają mikroinstalacje fotowoltaiczne, czyli takie, których łączna zainstalowana moc nie przekracza 50 kW. W 2019 r. powstało prawie cztery razy więcej mikroinstalacji niż rok wcześniej. Według raportu „Rynek Fotowoltaiki w Polsce 2020” przedstawionego przez Instytut Energetyki Odnawialnej, polska fotowoltaika jest na piątym miejscu w Europie pod względem nowych mocy przyłączonych w 2019 r. Większe przyrosty miały jedynie Hiszpania, Niemcy, Holandia i Francja.

Gmina Miejska Kraków wspiera mieszkańców w termomodernizacji budynków jednorodzinnych oraz montażu odnawialnych źródeł energii. Jest to niezbędne w związku z wprowadzeniem na terenie Krakowa całkowitego zakazu palenia paliwami stałymi. Przede wszystkim jednak jest to środek prowadzący do osiągnięcia celu, jakim jest czyste i przyjazne mieszkańcom miasto. Instalowanie odnawialnych źródeł energii – jak pompy ciepła – może być dobrym rozwiązaniem, gdy trzeba dokonać zmiany systemów grzewczych np.: starych lub zepsutych pieców gazowych na bardziej ekologiczny rodzaj ogrzewania. Montowanie ogniw fotowoltaicznych przynosi szereg korzyści, m.in. uniezależnienie od podwyżek cen prądu, co może znacznie wpłynąć na poprawę sytuacji finansowej ►

Wypełnij krzyżówkę i sprawdź swoją wiedzę ekologiczną! Podpowiedzi znajdziesz w tekście obok.

1. Projekt zintegrowany, w ramach którego następuje wdrażanie Programu Ochrony Powietrza dla województwa małopolskiego.
2. Instalacja fotowoltaiczna o łącznej zainstalowanej mocy nie większej niż 50 kW.
3. Rozumiany jako redukcja emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do środowiska przy porównaniu okresu przed rozpoczęciem eksploatacji urządzeń np. instalacji odnawialnych źródeł energii i po nim.
4. Przedsięwzięcie mające na celu zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej w danym obiekcie budowlanym.
5. Liczba stacji monitoringu jakości powietrza w Krakowie.
6. Miesiąc, w którym wprowadzono zakaz palenia paliwami stałymi w Krakowie.
7. Podstawowy dokument wyznaczający działania mające na celu osiągnięcie dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń w powietrzu: pyłu PM10, PM2,5, benzo(a)pirenu, dwutlenku azotu i ozonu.
8. Inaczej energia niewyczerpalna, ekologiczna, nieszkodząca środowisku naturalnemu.
9. Producent + konsument = ?
10. Jej długość w Krakowie to prawie 900 km, zapewnia obecnie ciepło dla ponad 65% mieszkańców Krakowa.
11. Strategia Komisji Europejskiej mająca na celu przekształcenie Europy w kontynent neutralny dla klimatu.
12. Urządzenie wchodzące w skład mikroinstalacji fotowoltaicznej, które zamienia prąd stały w prąd przemienny.

10 osób, które jako pierwsze odpowiedzą poprawnie na wszystkie pytania, otrzyma zestaw upominków od Wydziału ds. Jakości Powietrza: pendrive'a, torbę bawełnianą, kubek, notes, długopis oraz zestaw zakładki. Wypełnioną krzyżówkę (zdjęcie lub skan) prosimy przesłać do 20 września 2020 r. na adres: marta.kawecka@um.krakow.pl.

► gospodarstw domowych w Krakowie. Miasto wspiera mieszkańców i umożliwia im bycie prosumentami, czyli jednocześnie producentami i konsumentami energii elektrycznej. Dzięki systemowi opustu, czyli bezgotówkowemu rozliczeniu energii elektrycznej, nadwyżkę wyprodukowanej energii można przekazać do sieci energetycznej, a następnie odebrać w czasie zwiększonego zapotrzebowania np. w nocy, w zimie. Inną zaletą fotowoltaiki jest wytwarzanie energii elektrycznej z darmowej, odnawialnej energii słonecznej w sposób bezemisyjny.

Z kolei termomodernizacja budynków wpływa znacząco na zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą, a to w następstwie powoduje zmniejszenie ilości spalane go surowca energetycznego, a więc mniejszą emisję gazów, w tym gazów cieplarnianych do powietrza. Maleją też koszty ponoszone na ogrzewanie budynku.

Krakowianie są bardzo zainteresowani inwestowaniem w proekologiczne rozwiązania technologiczne. W naborze w 2020 r. do Wydziału ds. Jakości Powietrza wpłynęło ponad 200 wniosków o udzielenie dotacji w ramach Programu termomodernizacji budynków jednorodzinnych dla Miasta Krakowa oraz prawie 1900 wniosków o udzielenie dotacji w ramach Programu rozwoju odnawialnych źródeł energii na obszarze Gminy Miejskiej Kraków (PROZE), z czego 1300 dotyczyło dofinansowania do paneli fotowoltaicznych. PROZE to nowy Program, w którym po raz pierwszy mieszkańcy Krakowa mogli ubiegać się o dotację do instalacji fotowoltaicznych.

Dzięki miejskim programom dotacyjnym okres zwrotu inwestycji ulega skróceniu, a krakowianie oszczędzają energię, co przekłada się na wymierny efekt ekologiczny.

Co wydarzyło się w Krakowie po wprowadzeniu zakazu stosowania paliw stałych?

Kontrole przestrzegania zakazu

Po wejściu w życie zakazu rozpoczęły się regularne kontrole palenisk domowych. W sezonie grzewczym (wrzesień 2019 – marzec 2020) przeprowadzono ponad 7 tys. kontroli, spośród których 42 proc. stanowiły kontrole interwencyjne, czyli przeprowadzone w wyniku zgłoszeń. Podczas kontroli wykryto 368 przypadków złamania zakazu, w wyniku czego nałożono 92 mandaty na łączną kwotę 23 500 zł.

Aktywna edukacja ekologiczna

W 2019 r. swoją misję edukacyjną rozpoczął Kapitan Powietrze – superbohater, który chce uczynić najmłodszych krakowian świadomymi użytkownikami środowiska naturalnego. W spotkaniach udział wzięło 1800 dzieci. W czasie warsztatów dzieci dowiedziały się m.in., czym jest smog, dlaczego jest groźny dla naszego zdrowia, skąd biorą się zanieczyszczenia powietrza i co możemy zrobić, aby je ograniczyć. Już wkrótce Kapitan Powietrze zagości na kolejnych spotkaniach – placówki zainteresowane udziałem w warsztatach prosimy o kontakt z Wydziałem ds. Jakości Powietrza UMK.

Badania nieruchomości kamerą termowizyjną

W sezonie grzewczym 2019/2020 doradcy energetyczni z Krakowskiego Centrum Doradztwa Energetycznego prowadzili bezpłatne badania domów jednorodzinnych przy użyciu kamery termowizyjnej. Pomagają one ocenić występujące w budynkach straty ciepła, stan izolacji termicznej, szczelność stolarki okiennej i drzwiowej, a także wady instalacji grzewczej. Akcja cieszy się ogromnym zainteresowaniem – tylko w ostatnim sezonie grzewczym doradcy energetyczni przebadali ponad 140 budynków w Krakowie.

Drony

Od października do grudnia prowadzone były badania jakości spalanych paliw za pomocą dronów. Badania te wzbudzają również duże zainteresowanie społeczne. Wpływa to na zwiększenie świadomości mieszkańców na temat prowadzonych kontroli i może przyczynić się do zmniejszenia liczby naruszeń zakazu.

Program Priorytetowy Czyste Powietrze

Gmina Miejska Kraków zawarła porozumienie z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie, dzięki czemu mieszkańcy Krakowa mają możliwość uzyskania pomocy w wypełnieniu oraz złożeniu wniosku w ramach Programu „Czyste Powietrze” w Urzędzie Miasta Krakowa. Konsultacje i porady udzielane są przez przeszkolonych pracowników Wydziału ds. Jakości Powietrza na Rynku Podgórskim 1. W przypadku zainteresowania programem należy dzwonić na infolinię Wydziału tel. 12 616-88-48 w celu umówienia wizyty.

Eko Team

W 2020 r. Kraków rozpoczął realizację projektu EKO-TEAM. W projekcie udział biorą również gminy otaczające Miasto należące do Stowarzyszenia Metropolia Krakowska. Jego celem jest organizacja sieci ekodoradców działających na terenie Metropolii Krakowskiej, dysponujących wiedzą z zakresu podnoszenia efektywności energetycznej budynków, wykorzystania odnawialnych źródeł energii czy poprawy jakości powietrza w Krakowskim Obszarze Funkcjonalnym.

Lokalny Program Ostonowy

Krakowianie, którzy zmienili system ogrzewania oparty na paliwie stałym na jeden z systemów proekologicznych i ponoszą zwiększone koszty, mogą uzyskać pomoc w ramach Lokalnego Programu Ostonowego. Warunkami do uzyskania pomocy w formie zasiłku celowego są:

- przeprowadzona w okresie 14.09.2011 r. – 10.10.2019 r. trwała zmiana systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów proekologicznych,
- dochód nieprzekraczający, w przypadku:
 - osoby samotnie gospodarującej – kwoty 1402 zł netto (200 proc. kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej),
 - wspólnego gospodarstwa domowego – 1056 zł netto na osobę (200 proc. kryterium dochodowego na osobę w rodzinie),
- zobowiązanie do uregulowania opłat na rzecz dostawcy energii cieplnej służącej do ogrzewania lokalu,
- faktyczne zamieszkiwanie na terenie Gminy Miejskiej Kraków w lokalu, w którym w sposób trwały zmieniono system ogrzewania.

Panele fotowoltaiczne na Ekospalarni / fot. Jan Graczyński

fot. archiwum prywatne

Widziane z galerii

Wybudzani z letargu

Ostatnie miesiące były bardzo trudne dla aktywnych uczestników życia kulturalnego. Wiem, że to nic wobec zagrożenia zdrowia i życia, utraty pracy lub firmy, a nawet ograniczeń związanych z samoizolacją. A jednak dla osób nawykłych do regularnych wizyt w teatrze, kinie, operze, filharmonii i muzeach, na koncertach jazzowych czy rockowych, a także odliczających dni do premier nowych książek ulubionych autorów, nagłe odcięcie od kultury było sporym szokiem.

Oczywiście, pozostaje zawsze powrót do tego, co już widzieliśmy i słyszeliśmy (jak wiadomo my, Polacy, najbardziej lubimy to, co już znamy), a przecież instytucje kulturalne udostępniały w sieci zapisy spektakli, koncertów czy wirtualne spacerów po wystawach. Organizowano też liczne koncerty online. Tyle że to niestety nie to samo siedzieć/stać/skakać (w zależności od wydarzenia i temperamentu) na widowni, co przed monitorem komputera lub telewizora. Sam z przyjemnością obejrzałem online występ Artura Rojka, ale wolałbym jednak wybrać się na przeniesiony na jesień koncert w ICE Kraków.

Żeby nie było... absolutnie nie kwestionuję sensu organizowania zdalnych wydarzeń kulturalnych (sam przecież biorę w tym udział) – są bardzo potrzebne i pozwalają podtrzymać kontakt z odbiorcami, a w przypadku artystów, z których wielu utraciło większość źródeł dochodu, także zarobić. Z punktu widzenia aktywnego odbiorcy kultury to jednak nie całkiem to samo.

Zapewne byli i tacy, którzy dzięki ograniczeniom powrócili do ulubionych płyt czy filmów albo sięgnęli na półkę z książkami odkładanymi do przeczytania w bliżej nieokreślonej przyszłości, kiedy będą mieli dużo czasu na wszystko (czyli najprawdopodobniej na emeryturze). Wielu jednak ciągnęło się bardzo to oczekiwanie i widać na profilach w mediach społecznościowych, jak wielką radość im przynosi możliwość wybrania się na koncert czy chociażby do samochodowego kina.

Dla wielbicieli jazzu w Krakowie takim przebudzeniem z covidowego letargu był Summer Jazz Festival, który choć przesuwany i z programem wielokrotnie zmienianym, to jednak się odbył, stając się przy okazji nawet bardziej krakowski niż zazwyczaj (nie wszyscy artyści dojechać/dolecieć zdołali).

W jesiennych kalendarzach wydarzeń instytucji kultury widać pełne niepokojów oczekiwanie na to, co się wydarzy. Z jednej strony Nowohuckie Centrum Kultury zapowiada udostępnienie zwiedzającym galerii Beksińskiego i Dudy-Gracza, z drugiej kluby dość zachowawczo zapowiadają kolejne koncerty. Muzea ograniczyły liczbę realizowanych wystaw, za to zapraszają na liczne spacerów. Wydawnictwa, które w pierwszej połowie roku zredukowały swoją aktywność, zapowiadają jesienną ofensywę (sam oczekuję na nowe powieści Jacka Dukaja i Szczepana Twardocha). I nawet Targi Książki w Krakowie zapraszają na tegoroczną edycję, mocno się przy tym gimnastykując, jak to zorganizować, bo przecież to jedno z największych krakowskich wydarzeń kulturalnych, na które co roku walą tłumy.

Niepokój jednak jest spory, bo covidowe doniesienia z ostatnich tygodni nie nastrajają optymistycznie.

Mimo wszystko staram się być optymistą i mam nadzieję, że spotkamy się jesienią w teatrach, salach koncertowych, klubach i muzeach, a w księgarniach i sklepach kupimy nowe książki ulubionych pisarzy i płyty ulubionych artystów. Oczywiście z zachowaniem zasad dystansu społecznego, bo mój optymizm nie sięga aż tak daleko, żebym przewidywał wygaśnięcie pandemii.

Tego wybudzania z kulturalnego letargu i Państwu, i sobie z całego serca życzę. Kultura pomaga wszak w przeżyciu wielu trudnych chwil (że pozwolę sobie uderzyć na koniec w ton górnolotny, którego zazwyczaj staram się unikać). Do zobaczenia!

Ryszard Kozik, z urodzenia i zamieszkania nowohucianin, były dziennikarz „Gazety Wyborczej”, pracownik Muzeum Krakowa

W jesiennych kalendarzach wydarzeń instytucji kultury widać pełne niepokojów oczekiwanie na to, co się wydarzy. Z jednej strony Nowohuckie Centrum Kultury zapowiada udostępnienie zwiedzającym galerii Beksińskiego i Dudy-Gracza, z drugiej kluby dość zachowawczo zapowiadają kolejne koncerty. Muzea ograniczyły liczbę realizowanych wystaw, za to zapraszają na liczne spacerów.

Kraków opowiadany tańcem

Sześć różnorodnych odcinków filmowych pokazujących tańcem piękno Krakowa i jego zabytków w wykonaniu Baletu Cracovia Danza i krakowskich artystów – tak będzie wyglądała telewizyjna odśtona 21. Festiwalu Tańców Dworskich „Cracovia Danza”. Tancerze, naukowcy i muzycy zabiorą widzów w podróż po średniowiecznym, renesansowym i barokowym Krakowie.

Agnieszka Malatyńska-Stankiewicz

Od 12 września przez trzy kolejne soboty i niedziele, zawsze o godz. 19.30 na antenie TVP3 Kraków będzie można zobaczyć cykl „Kraków tańcem malowany” nawiązujący do przeszłości naszego miasta. Odcinki przygotowane przez Cracovia Danza Film Studio zostaną wyemitowane w wieczornym paśmie telewizyjnym: „Krakowska panorama kultury”.

Historie, które składają się na cykl – „Wokół Wita Stwosza”, „Pan Twardowski, igraszki w Barbakanie”, „Basa danza z Madonnami”, „Maszkary krakowskie”, „Od Acana do Waćpana” i „Wawelskie baletto” – zostaną opowiedziane tańcem z danej epoki. Nie zabraknie w tych opowieściach zrekonstruowanych choreografii, których zapis pochodzi z traktatów przechowywanych w europejskich bibliotekach. Każda z nich, pełna kostiumów z tamtych czasów, będzie inna. Oprócz tańca zaprezentowane zostaną słynne dzieła sztuki, w świat których wprowadzą naukowcy i artyści. Przez meandry dawnego Krakowa przeprowadzą widzów m.in. Michał Niezabitowski, dyrektor Muzeum Krakowa; Jan Polewka, scenograf, reżyser teatralny; dr hab. Marek Walczak, prof. UJ, Instytut Historii Sztuki czy Leszek Rembowski, choreograf, specjalista od rekonstrukcji dawnego tańca polskiego. Rozmowy z nimi prowadzić będzie Romana Agnel, dyrektor Baletu Cracovia Danza.

– Pandemia sprawiła, że udało nam się zorganizować prezentację najpiękniejszych zabytków Krakowa w powiązaniu z tańcem. Od lat mamy w repertuarze programy taneczne inspirowane krakowskimi tematami i teraz nadarzyła się okazja, by zaprezentować spektakle w najważniejszych miejscach naszego miasta. Duża satysfakcja i sukces, że udało nam się ten cykl zrealizować siłami artystycznymi i organizacyjnymi naszego zespołu baletowego. To przyszłościowa dla nas koncepcja, bo mamy wiele takich historii, a Kraków ma sporo miejsc idealnie nadających się do opowiedzenia tańcem – mówi Romana Agnel.

 Kraków

**TEATR
GROTESKA**

Justyna Bednarek

Niesamowite
PRZYGODY
dziesięciu
SKARPEK
(czterech prawych
i sześciu lewych)

ADAPTACJA I REŻYSERIA:

LECH WALICKI

SCENOGRAFIA:

MAŁGORZATA ZWOLIŃSKA

MUZYKA:

JACEK STANKIEWICZ

CHOREOGRAFIA:

MACIEJ FLOREK

TEATR GROTESKA
INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

9. edycja projektu „Mecenas Dziecięcych Talentów”

1 września ruszyła kolejna, dziewiąta już edycja projektu „Mecenas Dziecięcych Talentów”, organizowanego wspólnie przez Gminę Miejską Kraków oraz Stowarzyszenie „Daleko Więcej”, przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krakowie.

Marzena Paszkot*

Celem programu jest pomoc wybitnie zdolnym uczniom krakowskich szkół podstawowych, którzy z rozmaitych względów, m.in. materialnych czy rodzinnych nie mogą w pełni rozwijać swoich uzdolnień i pasji. Wspieramy utalentowane dzieci w rozwijaniu ich umiejętności oraz zainteresowań.

Przez cały okres realizacji projektu udało się pomóc blisko 60 dzieciom z Krakowa. Wśród uczniów zakwalifikowanych w tym roku szkolnym mamy m.in. baletnicę, gimnastyczkę artystyczną, skrzypaczkę, młodych matematyków, solistów muzycznych i sportowców. Cieszy fakt, że dzieci pragną rozwijać swoje unikatowe i wyróżniające je spośród innych zdolności. Osoby będące pod skrzydłami naszego projektu to prawdziwi pasjonaci, którzy dzięki talentowi i pracy z każdym dniem mogą zbliżać się do spełnienia swoich najskrytszych marzeń. Stanowią wzór do naśladowania, gdyż szlifowanie umiejętności i dążenie do wyznaczonego celu wymaga wielu godzin pracy oraz dużych pokładów cierpliwości. Największym bogactwem każdego człowieka jest robienie tego, co się kocha i co stanowi źródło życiowej siły oraz jest powodem do dumy. To najlepszy kapitał na dorosłe lata.

Projekt „Mecenas Dziecięcych Talentów” prowadzony jest dzięki hojności naszych darczyńców, Mecenasów projektu – instytucji, przedsiębiorców oraz firm, które rokrocznie zapewniają dzieciom pomoc finansową oraz organizacyjną. Wśród nich są: Konsul Honorowy Czarnogóry w Krakowie Marcin Ruta, Krakowska Kongregacja Kupiecka, Kościół dla Miasta Krakowa, Anikino – Kraina Zabaw Dziecięcych, Krakowski Holding Komunalny SA, w tym Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji SA, Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne SA, Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej SA oraz Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania w Krakowie.

Warto wspierać młode talenty / fot. unsplash.com

Institucjami wspierającymi w tym roku są: Centrum Kultury Podgórze i Młodzieżowy Dom Kultury im. K. I. Gałczyńskiego.

Serdecznie zachęcam do odwiedzenia strony internetowej Krakowskiej Karty Rodzinnej – kkr.krakow.pl (zakładka: Mecenas Dziecięcych Talentów), gdzie można zapoznać się z sylwetkami utalentowanych dzieci, poznać Mecenasów projektu i dowiedzieć się o możliwościach dołączenia do tej wspaniałej akcji.

*petnomocnik prezydenta Krakowa ds. rodziny

 Kraków

**Laboratorium Sztuki
Dziecięcej i Rodzinnej**

MIKO | Muzyka | Ilustracja | Sztuka wokół nas | Animacja

**Nie tylko warsztaty, ale też szansa
na pokazanie własnej twórczości**

sierpień — listopad 2020

KRAKOWSKIE FORUM KULTURY – INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Plac św. Ducha / zdjęcia: archiwum UMK

Agata Mierzyńska

8 września miasta historyczne na całym świecie świętują Dzień Solidarności, organizując wydarzenia promujące ideę światowego dziedzictwa i angażujące lokalne społeczności w projekty na rzecz ochrony zabytków. 12 września 1978 r. na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO wpisany został Kraków.

Dzień Solidarności Miast Światowego Dziedzictwa

Tegoroczne uroczystości z okazji Dnia Solidarności Miast Światowego Dziedzictwa były w Krakowie wyjątkowe i symboliczne. 8 września prezydent Jacek Majchrowski oficjalnie przekazał krakowianom zrewitalizowany plac Świętego Ducha. W nowym kształcie, bogatym w odwołania do jego wcześniejszych funkcji i tradycji. Jedyne drzewo, które mogło zostać tam zasadzone (zgodnie z wytycznymi wojewódzkiego konserwatora zabytków mającymi na celu ochronę osi widokowych placu), to dąb, mający upamiętnić prezydencję Krakowa w Organizacji Miast Światowego Dziedzictwa (OWHC).

Plac Świętego Ducha jest miejscem z bogatą historią. Na przestrzeni wieków łączył on wiele funkcji: tradycje szpitalnictwa, opieki nad ubogimi i chorymi sięgające XIII w.; tradycję kulturalną, reprezentowaną przez Teatr im. Juliusza Słowackiego, awangardowy Cricot czy Muzeum Teatralne w historycznym Domu pod Krzyżem. Na początku XX w. plac był reprezentacyjną częścią Krakowa. Mieszczący się tu hotel „Pollera” cieszył się renomą, a w kawiarni naprzeciw teatru bawiła krakowska bohema. W latach 1926–1957 funkcjonował tu dworzec autobusowy, a od końca lat 60. do czasów współczesnych – parking. Teraz miejsce to staje się przestrzenią odpoczynku wśród pachnących róż, spotkań z książkami i sztuką, miejscem artystycznych przeżyć i refleksji.

Również 8 września – powracając do dawnych tradycji – prezydent Jacek Majchrowski uroczystie uruchomił tzw. dzwon gwałtowny na Wieży Ratuszowej. Niewiele osób wie o tym, że na tej gotyckiej wieży znajdują się dwa dzwony, z których jeden

od początku XVII w. pełnił funkcję głównego czasomierza Krakowa. Średniowieczny rynek miasta miał bogatą fonosferę. Gdy nie było mediów publicznych, mieszkańcom ważne komunikaty przekazywano codziennie dźwiękami. Z jednej strony rozbrzmiewały hejnał i dzwony zegarowe kościoła Mariackiego, a z drugiej, z wieży Ratusza – cymbały zegarowe wybijały godziny i kwadransy. Zanim jednak dzwon trafił na Wieżę Ratuszową, wisiał na wyższej wieży kościoła Mariackiego, która uważana była za miejską strażnicę. Dzwon ten, odlany pod koniec XIV w., w 1681 r. został zdjęty z hejnalicy i zainstalowany w hełmie Wieży Ratuszowej.

Bicie w dzwony na alarm („na gwałt”) obwieszczało zagrożenie. W wielu miastach istniała osobna kategoria dzwonów „gwałtownych” i dzwon z Wieży Ratuszowej przez kilka wieków pełnił taką właśnie funkcję. Nie wiadomo, kiedy przestał bić, ale 8 września 2020 r. rozpoczął kolejny etap swojej historii. Muzeum Krakowa – opiekun dzwonu – pracuje nad kalendarzem, zgodnie z którym będzie on bił „radośnie, chwalebnie i boleśnie”. O tym, kiedy i jak bije dzwon, można będzie przeczytać na stronach Muzeum. Dzwon będzie przypominać o ważnych miejskich świętach i znaczących datach, ogłaszać historyczne i współczesne wydarzenia czy zachęcać do celebrowania lokalnych tradycji.

Dokładnie 500 lat temu w krakowskiej ludwisarni odlano najstarszy polski dzwon – Zygmunt. W 2020 r. na nowo odkrywamy i ożywiamy ten rozdział naszej historii. Obyśmy nigdy nie zapomnieli, że bogate dziedzictwo kulturowe naszego

miasta – zarówno materialne, jak i niematerialne tradycje i obrzędy – jest bezcenne, warte codziennej uwagi i troski.

Zegary na placu św. Ducha

Poznaj swoją dzielnicę!

Jeśli ktoś nie zdążył w sierpniu wybrać się na wycieczkę po jednej z krakowskich dzielnic, mamy dla niego dobrą wiadomość. Również we wrześniu będzie okazja do zajęcia w zakamarki naszego miasta.

Paweł Waluś

Kampania „Bądź Turystą w Swoim Mieście – Zwiedzaj Kraków” zachęca do poznania własnej okolicy. Zapraszamy na spacer!

- Dzielnicę II Grzegórzki – 12 września, godz. 11.00 – „Wojskowe Grzegórzki”, początek na rondzie Mogiłskim przy relikwiach bastionu V, zakończenie w okolicach ul. Rogozińskiego
- Dzielnicę I Stare Miasto – 19 września, godz. 10.00 – „Chrześcijański i żydowski Kazimierz”, początek na Skałce przy fontannie, zakończenie na ul. Szerokiej
- Dzielnicę III Prądnik Czerwony – 19 września, godz. 10.00 – „Królewskie Rakowice”, początek przy kościele Pijarów na ul. Dzielńskiego, zakończenie na ul. Meissnera/Ułanów
- Dzielnicę V Krowodrza – 19 września, godz. 11.00 – „Osiedle Reichstrasse – czyli ul. Królewska po niemiecku”, początek na pl. Inwalidów, zakończenie pod budynkiem Biprostatu
- Dzielnicę VII Zwierzyniec – 19 września, godz. 10.00 – „Salwator”, początek przy pętli tramwajowej Salwator, zakończenie pod kopcem Kościuszki
- Dzielnicę XVIII Nowa Huta – 19 września, godz. 10.00 – „Nowa Huta, Opactwo Cystersów”, początek na pl. Centralnym, zakończenie przy Kinie „Światowid”
- Dzielnicę I Stare Miasto – 26 września, godz. 10.00 – „Al. Mickiewicza, ul. Piłsudskiego, ul. Loretańska,, pl. Sikorskiego, kościół Karmelitów na Piasku”, początek pod DH Jubilat, zakończenie na ul. Karmelickiej
- Dzielnicę II Grzegórzki – 26 września, godz. 15.00 – „Krakowski Szlak Techniki”, początek na ul. Szpitalnej 25, zakończenie pod Muzeum Inżynierii Miejskiej
- Dzielnicę III Prądnik Czerwony – 26 września, godz. 11.00 – „Militarne Rakowice”, początek na al. Jana Pawła II / ul. Ułanów, zakończenie w parku Lotników Polskich

- Dzielnicę VII Zwierzyniec – 26 września, godz. 11.00 – „Wokół Błoń”, początek pod Muzeum Narodowym, zakończenie pod stadionem Cracovii

- Dzielnicę XVI Bieńczyce – 26 września, godz. 11.00 – „Spacer historyczny” początek przy kościele Arka Pana, zakończenie do uzgodnienia.

Liczba miejsc ograniczona – obowiązują zapisy telefoniczne lub e-mailowe w siedzibach Rad Dzielnic (numery telefonów i godziny dyżurów są dostępne na stronach Rad Dzielnic, www.krakow.pl – zakładka: Rada Miasta/ Lista dzielnic).

Laboratorium Sztuki Dziecięcej i Rodzinnej „Miko”

Krakowskie Forum Kultury zaprasza dzieci wraz z opiekunami na cykliczne warsztaty i wystawy prezentujące twórczość uczestników. Projekt realizowany jest od sierpnia aż do listopada 2020 r.

Karolina Magiera

Laboratorium Sztuki Dziecięcej i Rodzinnej „Miko” to projekt edukacyjny – zajęcia prowadzone są przez edukatorów, animatorów, twórców specjalizujących się w różnych technikach sztuk wizualnych. Zaproszeni do współpracy artyści będą pracować z dziećmi na bazie autorskich pomysłów, wykorzystując zarówno tradycyjne, jak i nowoczesne techniki pracy. Program działań edukacyjno-artystycznych w ramach Laboratorium Sztuki Dziecięcej i Rodzinnej „Miko” opierać się będzie na następujących modułach tematycznych: muzyka, ilustracja, sztuka wokół nas (poznajemy i tworzymy lokalną kulturę) oraz animacja.

Efekty pracy uczestników zostaną zaprezentowane na wystawach w przestrzeniach Galerii Sztuki Dziecięcej „Miko” w Krakowskim Forum Kultury. Ekspozycja ma być różnorodna i zależeć będzie od form aktywności oferowanych dzieciom i specyfiki prac, które powstaną w toku zajęć.

Szczegółowe informacje oraz program warsztatów znajdują się na stronie organizatora – Krakowskiego Forum Kultury: www.krakowskieforum.pl oraz na profilu facebookowym placówki.

Obecnie trwają zapisy na warsztaty ilustratorskie dla dzieci w wieku 10–14 lat, które odbędą się w sobotę, 26 września w godz. 12.00–13.30. Wstęp: 3 zł, za udział w warsztatach zapłacić można w siedzibie KFK przy ul. Mikołajskiej 2 oraz na stronie: bilety.krakowskieforum.pl. Liczba miejsc jest ograniczona, obowiązują zapisy. Wstęp na wystawę – wolny. Informacje i zapisy: Monika Zielińska, Alicja Bugańska, tel.: 12 422-08-14, wew. 21.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury, uzyskanych z dopłat ustanowionych w grach objętych monopolem państwa, zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych.

Rozwiń skrzydła umiejętności!

Po wakacyjnej przerwie w ofercie 13 klubów Ośrodka Kultury Kraków-Nowa Huta znajdzie się znów ponad 150 zajęć, które zaspokoją potrzebę rozwijania pasji i zdobywania nowych umiejętności.

Fot. archiwum Ośrodka

Anna Krzemińska

W roku szkolnym 2020/2021 zaplanowano ponad 25 nowych zajęć, a wśród nich kilka nietypowych jak nauka gry na ukulele, akrobatyka i żonglerka cyrkowa, warsztaty pieśni ludowych, grupa perkusyjna, chór gospel czy capoeira. Do oferty dołączą kursy języka angielskiego i nauka gry na gitarze w nowych lokalizacjach. Poszerzona została także oferta zajęć artystycznych o „Spotkania akwarelowe” i „Zręczne działania” w Klubie Krzesławice, „ARTystyczne warsztaty” w Klubie 303 czy „Sztukarnię mini” w Klubie Zgody. Pojawi się szereg kreatywnych zajęć rozwojowych dla dzieci i młodzieży, np. „Jesteśmy w Centrum XL” oraz „Zajęcia teatralne” prowadzone przez Klub Jędrus, „Robotyka” w Klubie Mirage, „LogoZabawy” w Klubie Wersalik i Klubowa Akademia Rozwoju w Klubie Zgody. Nie zabraknie nowych propozycji dla dorosłych – w Jędrusiu startuje Centrum Mam, w Mirage – Fitness dla mamy i smyka, taniec towarzyski dla seniorów i Pierwszy taniec dla narzeczonych, w Klubie Zgody – Huta Mieszkańca, a w Wersaliku – Rozmówki hiszpańskie. Po generalnym remoncie działalność w październiku wznowi Klub Jedność, który zaproponuje zajęcia muzyczne, ruchowe, językowe i artystyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Oczywiście kluby kontynuują większość zajęć, które w ubiegłych latach cieszyły się popularnością. Wszystkie zajęcia prowadzone będą z zachowaniem odpowiednich środków bezpieczeństwa. Pełna oferta edukacyjno-kulturalna dostępna jest na stronie www.krakownh.pl.

We wrześniu wystartują także zapisy na kolejny rok zajęć w Nowohuckiej Akademii Seniora, prowadzonej przez Stowarzyszenie Przyjaciół Nowej Huty we współpracy z OKKNH. Szczegółowe informacje na stronie: www.przyjacielenowejhuty.pl.

Na wypadek ewentualnego zaostrzenia rygoru sanitarnego w okresie jesiennym OKKNH opracowuje również możliwość alternatywnej realizacji części działań w formie on-line, by nie przerywać prowadzenia zajęć.

 Kraków

**TWORZYMYS
TO MIEJSCE
RAZEM**

**OŚRODEK KULTURY
KRAKÓW-NOWA HUTA
#13KLUBÓW**

303
ANEKS
DUKAT
HERKULES
JEDNOŚĆ
JĘDRUŚ
KARINO
KRZESŁAWICE
MIRAGE
POD KASZTANAMI
WERSALIK
ZAKOLE
ZGODY

OFERTA 2020/21

WWW.KRAKOWNH.PL

OŚRODEK KULTURY KRAKÓW-NOWA HUTA
INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA

Fot. Barbara Kańska-Bielak

Nowe Centra Aktywności Seniorów

Od ponad pięciu lat Kraków rozbudowuje sieć Centrów Aktywności Seniorów. Chcemy, aby osoby w wieku emerytalnym czuły się ważne, potrzebne, zdrowe, gotowe do realizowania pasji i uczenia się nowych rzeczy. Aktywnie spędzany czas jest przecież warunkiem pomyślnego starzenia się, a spotkanie ciekawych ludzi to antidotum na smutek i samotność.

Większość emerytowanych mieszkańców Krakowa to osoby niezbyt zamożne, dlatego możliwość korzystania z bezpłatnych, ciekawych zajęć przez pięć dni w tygodniu jest nie do przecenienia. Ważne jest też to, że nie trzeba ich daleko szukać, bo sieć rozłożona jest w miarę równomiernie we wszystkich dzielnicach miasta. Mamy już 46 miejsc, w których można znaleźć nowych znajomych, nauczyć się języków obcych, doskonalić umiejętności brydżowe, pokochać pomaganie innym i zadbać o zdrowy styl życia.

Od 1 września, w Dzielnicy XIV Czyżyny na os. Dywizjonu 303 blok 66 po przerwie wraca do działalności CAS „Młodzi Duchem” prowadzony przez Fundację LokoMotywa pod przewodnictwem Anny Pietras. CAS usytuowany jest w przyjaznym dla spraw osób starszych i działań międzypokoleniowych XXX Liceum Ogólnokształcącym kierowanym przez dyrektor Ewę Dziekan-Feliksiak

Centrum, obok nauki języków obcych, spacerów z przewodnikiem, kursów komputerowych, zajęć sportowych i rekreacyjnych proponuje swoim uczestnikom „Cyfrowe SOS”, czyli doraźną pomoc przy obsłudze sprzętu elektronicznego (np. smartfonu), zajęcia „Bądź EKO” oraz kursy samoobrony i pierwszej pomocy. Aby stać się uczestnikiem CAS „Młodzi Duchem”, należy zatelefonować pod numer 601 222 214.

Na os. Jagiellońskim 19 w budynku Spółdzielni Mieszkaniowej „Jutrzenka” w Dzielnicy XVI Bieńczyce, Stowarzyszenie Fabryka Inicjatyw pod przewodnictwem Artura Kustosza otwiera CAS Cyfrowe Centrum. I tu, obok nauki języków obcych, nordic walking czy zajęć gimnastycznych odbywać się będą warsztaty kreatywnego pisania, spotkania „Ze stresem na ty”, zajęcia fotograficzne i treningi pamięci. Wolontariuszami w Centrum są uczniowie, którzy chętnie współpracują z seniorami. Zgłoszenia przyjmowane są pod numerem tel. 506 303 304.

W Dzielnicy X w Swoszowicach przy ul. Wróblowickiej 58 dzięki Halinie Olech, społecznej animatorce lokalnych inicjatyw we Wróblowicach i Klubowi Sportowemu „Wróblowianka” powstał CAS o takiej samej nazwie. W jego ofercie znalazły się m.in. gimnastyka rehabilitacyjna, nordic walking, warsztaty hafciarskie, krawieckie, kulinarne i komputerowe. Największymi atrakcjami będą zespół teatralny z programem muzyczno-rozrywkowym i radosna pomoc sąsiedzka. Zgłoszenia przyjmowane są pod numerem tel. 506 851 869.

W Dzielnicy I przy ul. Krakowskiej 13 z inicjatywy Stowarzyszenia Hejnał i dzięki przychylności Klubu Kazimierz powstał CAS Kazimierz, który proponuje profesjonalne warsztaty plastyczne, wycieczki z przewodnikiem, warsztaty wokalnno-muzyczne, kursy samodzielnego rozliczania podatku, zajęcia informatyczne i treningi pamięci. Zgłoszenia: tel. 501 563 638.

W Dzielnicy VI w LO nr XIV w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 8 przy ul. Na Błonie 15b wznawia swoją działalność CAS Bronowice, prowadzony przez oddaną od lat sprawie seniorów Marię Kowalczyk, prezeskę stowarzyszenia Carpe Diem. Marek Gawet, dyrektor XIV LO, od kilku już lat podejmuje owocną współpracę z seniorami i animuje zajęcia międzypokoleniowe. Usytuowanie CAS-u w budynku szkoły to wielka pomoc dla krakowskiej polityki senioralnej i szansa dla uczniów na współpracę z pełnymi pomysłami starszymi mieszkańcami miasta. Uczestnicy zajęć mogą skorzystać z porad krawieckich, żywieniowych, mogą tańczyć w kręgu, gimnastykować się, doskonalić obsługę tabletów, laptopów i smartfonów, uprawiać tkactwo artystyczne i malarstwo, a także brać udział w treningach umysłu. Zgłoszenia: tel. 512 119 716.

Anna Okońska-Walkowicz, pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. polityki senioralnej

Marek Gawet, dyrektor XIV LO, od kilku już lat podejmuje owocną współpracę z seniorami i animuje zajęcia międzypokoleniowe. Usytuowanie CAS-u w budynku szkoły to wielka pomoc dla krakowskiej polityki senioralnej i szansa dla uczniów na współpracę z pełnymi pomysłami starszymi mieszkańcami miasta.

Rada
Miasta
Krakowa

STRONY REDAGOWANE PRZEZ
KANCELARIĘ RADY MIASTA
KRAKOWA

Redakcja:

Magdalena Bartlewicz,
Małgorzata Kubowicz,
Katarzyna Maleta-Madejska,
Mateusz Drożdż

Adres redakcji:

pl. Wszystkich Świętych 3-4,
pok. 337, III piętro,
e-mail: info.rmk@um.krakow.pl

SPIS TREŚCI:

27. Radni dostępni, pandemia nie przeszkadza

Kontakt z radnymi w trudnym czasie epidemii koronawirusa

28. Czy świat po epidemii będzie taki sam?

O udziale radnych w Forum Ekonomicznym w Karpaczu

28. Klaster 20.22

O tym, co będzie oferował klaster na Zabłociu na posiedzeniu Komisji Innowacji i Wykorzystania Funduszy Unijnych

29. Bądźmy odpowiedzialni

Rozmowa z radnym Lechem Kucharskim, przewodniczącym Komisji Zdrowia i Uzdrawiskowej

30. Skansen w Nowej Hucie

O parku edukacyjnym w Branicach na posiedzeniu Komisji Promocji i Turystyki

31. Edukacja w Finlandii

Felieton radnej Małgorzaty Jantos

Radni dostępni, pandemia nie przeszkadza

Ograniczenia związane z epidemią koronawirusa wpłynęły na pracę Rady Miasta Krakowa. Sesje odbywają się z zachowaniem reżimu sanitarnego, część posiedzeń komisji odbywa się zdalnie. A co z dyżurami? Te ze względu na zagrożenie epidemiczne zostały ograniczone. Nie jest to jednak jedyny sposób na kontakt z radnymi.

Mieszkańcy z radnymi mogą się kontaktować podczas dyżurów, m.in. w Urzędzie Miasta Krakowa / fot. Mateusz Mosiala

Łukasz Nowakowski

Wszyscy radni mają skrzynki mailowe do kontaktu z mieszkańcami. Zachęcamy do korzystania z tej drogi kontaktu. Adresy mailowe radnych można znaleźć na stronach www.rmk.krakow.pl oraz www.bip.krakow.pl. Część z radnych udostępniła także numery telefonów komórkowych.

Z radnymi można się również kontaktować przez sekretariat Rady Miasta Krakowa przy pl. Wszystkich Świętych 3-4 (tel. 12 61 61 403). Większość radnych Miasta Krakowa prowadzi profile w mediach społecznościowych. Bardzo popularny jest Facebook. To również jest dobry sposób na przedstawienie swojego problemu.

– Spotkania zewnętrzne i przyjmowanie stron zostały ograniczone. Natomiast cały czas możliwy jest ze mną kontakt telefoniczny, mailowy oraz poprzez narzędzia komunikacyjne mediów społecznościowych. Zainteresowanie jest spore, a te kanały kontaktowe spełniają swoje funkcje – zachęca do kontaktu Przewodniczący Rady Miasta Krakowa Dominik Jaśkowiec.

Warto pamiętać, że mieszkańcy uczestniczą w sprawowaniu władzy w mieście pośrednio. Są reprezentowani jako wyborcy poprzez radnych. Dlatego zachęcamy do kontaktu z radnymi Miasta Krakowa.

Informacje o Radzie Miasta Krakowa znaleźć można na stronie www.rmk.krakow.pl. Rada ma również swoje profile na Facebooku (<https://www.facebook.com/RadaMiastaKrakowa>), Instagramie (<https://www.instagram.com/radamiastakrakowa/>) oraz Twitterze (<https://twitter.com/Radamiasta>). Zachęcamy do odwiedzin!

Czy świat po epidemii będzie taki sam?

Podczas tegorocznego Forum Ekonomicznego – które z powodu epidemii koronawirusa odbędzie się nie w Krynicy-Zdroju, a w Karpaczu – Radę Miasta Krakowa reprezentować będą: Dominik Jaśkowiec, Przewodniczący RMK, Sławomir Pietrzyk – wiceprzewodniczący RMK oraz radna Alicja Szczepańska.

Magdalena Bartlewicz

Najważniejsze w Europie Środkowo-Wschodniej, organizowane od niemal 30 lat Forum Ekonomiczne odbędzie się tym razem od 8 do 10 września w Karpaczu pod hasłem „Europa po pandemii: Solidarność, Wolność, Wspólnota?”. Radni z Krakowa uczestniczą w tym wydarzeniu od wielu lat, biorąc udział w panelach i dyskusjach. Poruszają w ich trakcie tematy ważne nie tylko dla krakowskiego samorządu.

Podczas tegorocznego Forum jego uczestnicy zajmą się aktualnymi tematami, pośród których znajdują się m.in.: wpływ pandemii na wzrost zaufania do szczepień ochronnych, cyberbezpieczny samorząd – jak zrobić to dobrze, 30 lat samorządności, samorząd gospodarczy partnerem samorządu terytorialnego we wspieraniu gospodarki. Czy świat po koronawirusie będzie taki sam?

Podczas Forum Ekonomicznego Przewodniczący Rady Miasta Krakowa wręczał ustanowioną uchwałą Rady Miasta Krakowa nagrodę Nowa Kultura – Nowej Europy im. Stanisława Vincenza, która przyznawana była twórcom i promotorom kultury z Europy Środkowo-Wschodniej za wybitne osiągnięcia w popularyzacji

kultury tego regionu. W grudniu 2019 r. wprowadzone zostały zmiany w uchwale, na mocy której przyznawana jest nagroda – otrzymała nazwę „Nagroda Rady Miasta Krakowa im. Stanisława Vincenza” i przyznawana będzie w Krakowie. Jej laureatem został Ołeh Sencow – ukraiński reżyser filmowy, prozaik, pisarz, aktywista społeczny, w latach 2014–2019 więzień polityczny. Nagroda przyznawana jest w formie pieniężnej, w kwocie 40 tys. zł. W latach poprzednich otrzymali ją: Tomas Venclova (2005 r.), Jiří Gruša (2006 r.), Krzysztof Czyżewski (2007 r.), Emil Brix (2008 r.), Agnieszka Holland (2009 r.), Tatiana Tołstoj (2010 r.), Andrzej Stasiuk (2011 r.), Martin Pollack (2012 r.), Magda Vášáryova (2013 r.), Serhij Żadan (2014 r.), Jacek Purchla (2015 r.), Jarosław Hrycak (2016 r.), Swietłana Aleksijewicz (2017 r.), Krzysztof Penderecki (2018 r.) oraz Csaba G. Kiss (2019 r.).

Z powodu pandemii nagroda nie została jeszcze wręczona laureatowi. O terminie jej wręczenia poinformujemy na oficjalnym profilu internetowym Krakowa: www.krakow.pl.

Radni co roku uczestniczą w Forum Ekonomicznym. Na zdjęciu z ubiegłorocznym laureatem Nagrody im. Stanisława Vincenza - Csabą G. Kissem / fot. archiwum Aleksandra Miszańskiego

Klaster 20.22 – mieszkańcy zdecydują

Od początku marca trwają konsultacje społeczne dotyczące zasad funkcjonowania Klastra „Zabłocie 20.22” (budynek A). Jakim będzie miejscem, co będzie oferował – m.in. o tych kwestiach będą wspólnie dyskutować ze sobą i wypracowywać rozwiązania mieszkańcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, środowiska osób związanych z innowacyjnymi firmami (start-upami), przedstawiciele branż i środowisk kreatywnych oraz wszyscy zainteresowani tematem Klastra. Wyniki konsultacji powinny być znane w połowie października.

Łukasz Nowakowski

Ogłoszony w połowie marca stan epidemii spowodował zmianę formuły konsultacji. Do tej pory Miasto w ramach konsultacji przeprowadziło preankietę i ankietę właściwą. W sumie spłynęło 365 ankiet, w których udział wzięli miesz-

kańcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych i przedsiębiorcy. Wyniki ankiety są w trakcie opracowywania.

Klaster „Zabłocie 20.22” ma być miejscem zapewniającym przestrzeń do pracy, nauki, rozwoju organizacji i branż kreatywnych, działalności mieszkańców i grup nieformalnych. Celem jego powstania jest integracja zróżnicowanych środowisk oraz budowanie innowacyjnej społeczności. Zarządca budynku zostanie wybrany w trybie ustawy o umowie koncesji. Jeszcze w tym roku planowane jest rozpoczęcie dialogu technicznego z podmiotami zainteresowanymi prowadzeniem tego miejsca. Klaster powinien zacząć funkcjonować pod koniec sierpnia 2021 r.

Przewodniczący Komisji Innowacji i Wykorzystania Funduszy Unijnych Łukasz Sęk dopytywał, czy wiadomo, na jakich warunkach budynek zostanie udostępniony zarządcy. Zastępca dyrektora Wydziału ds. Przedsiębiorczości i Innowacji Magdalena Wiechniak, wyjaśniła, że będzie on zarządzał budynkiem A na zasadach rynkowych, prowadząc działalność programową uzgodnioną z Miastem i ustaloną w umowie.

Według obecnego na spotkaniu Prezesa Zarządu Fundacji Kraków Miastem Startupów Michała Adamczyka, Klaster Zabłocie będzie kosztem i Miasto będzie musiało zabezpieczyć budżet na jego działalność. Trzeba ustalić zatem nie tylko to, kim będzie zarządca, ale też jak przebiegać ma kontrola jego działalności, skoro miałyby dostać i budynek, i środki finansowe.

fot. archiwum prywatne

Lech Kucharski

radny Miasta Krakowa, przewodniczący Komisji Zdrowia i Uzdrowiskowej, lekarz internista, ordynator Oddziału Chorób Wewnętrznych Szpitala Specjalistycznego im. Stefana Żeromskiego, wiceprezes Okręgowej Rady Lekarskiej w Krakowie.

Jako lekarz i radny Miasta Krakowa apeluję o przystąpienie do masowych szczepień przeciwko grypie. Musimy pamiętać o tym, że chronią one nie tylko zaszczepionych, ale i osoby, które nie mogą zostać zaszczepione z powodów zdrowotnych.

Bądźmy odpowiedzialni

O sytuacji epidemicznej i zaletach szczepień z Lechem Kucharskim – Przewodniczącym Komisji Zdrowia i Uzdrowiskowej oraz lekarzem – rozmawia Katarzyna Maleta-Madejska.

Jest Pan ordynatorem w Szpitalu Specjalistycznym im. Stefana Żeromskiego. Czy przy coraz większej liczbie zakażeń koronawirusem powinniśmy się bać nadchodzących miesięcy?

Lech Kucharski: Zbliża się okres jesienny, który grozi wzrostem infekcji organizmu wirusami o różnej etiologii, czyli wirusami grypy czy paragrypowymi. Niestety znaleźliśmy się w niespotykanej do tej pory sytuacji pandemii wirusa SARS Cov-2. W przypadku wystąpienia covidu pacjent ma takie same lub podobne objawy, trudne do odróżnienia bez przeprowadzenia odpowiedniej diagnostyki, o której wiemy, że wymaga czasu od kilku do kilkunastu, a nawet więcej godzin w przypadku dużej liczby badań. Wynika to z dostępności laboratoriów i pracowników mogących je wykonywać. Dostęp do miejsc, w których pobierane są wymazy, też nie jest łatwy z różnych powodów. Do tego liczba miejsc w szpitalach jest ograniczona z powodu braku personelu. Obawiamy się masowych zachorowań, którym nie będziemy w stanie poddać.

Czy szczepienia przeciwko grypie mogłyby pomóc?

LK: Ważna jest akcja szczepień przeciw grypie w tym roku, pomoże to ograniczyć liczbę zachorowań na grypę czy złagodzić jej przebieg. Eksperci z WHO są również zdania, że szczepienie przeciwko grypie może pomóc organizmowi w razie infekcji koronawirusem w skutecznym zwalczaniu zakażenia. Jako lekarz i radny Miasta Krakowa apeluję o przystąpienie do masowych szczepień przeciwko grypie. Musimy pamiętać o tym, że chronią one nie tylko zaszczepionych, ale i osoby, które nie mogą zostać zaszczepione z powodów zdrowotnych.

Czy Komisja Zdrowia i Uzdrowiskowa będzie wnioskować o dodatkowe środki na szczepienia?

LK: Do tej pory Urząd Miasta Krakowa i rady dzielnic w ramach akcji profilaktycznych przeznaczały rocznie środki finansowe na organizowanie szczepień dla pewnych grup mieszkańców, którzy z nich, co mnie bardzo cieszy, chętnie korzystali. Chciałbym zwiększenia nakładów finansowych zwłaszcza dla – zgodnie z ostatnimi rekomendacjami WHO – osób powyżej 65 roku życia, kobiet w ciąży, pacjentów obciążonych m.in. chorobami przewlekłymi układu sercowo-naczyniowego, oddechowego, cukrzycą, nowotworami, pracowników ochrony zdrowia, służb niezbędnych dla zabezpieczenia prawidłowego funkcjonowania Miasta, w tym pracowników oświaty, o co szczególnie zabiega mój kolega radny Łukasz Wantuch. A także mieszkańców Krakowa znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Przy Prezydencie Miasta Krakowa działa specjalnie powołana grupa ekspertów, z przedstawicielami urzędu, radnymi (jestem jej członkiem razem z inicjatorką jej powołania radną dr med. Anną Prokop-Staszecką), która ma wypracowywać kierunki działania niezbędne dla poprawy bezpieczeństwa mieszkańców Krakowa w dziedzinach, którymi zarządza Miasto. Najbliższe posiedzenie Komisji Zdrowia i Uzdrowiskowej poświęcone będzie sprawom szczepień, a kolejne przygotowaniem miejskich szpitali do pracy w warunkach pandemii w sezonie grypowym.

Co Pan doktor radzi mieszkańcom, by uchronili się przed zakażeniem?

LK: W czasie pandemii najważniejsze jest przestrzeganie zaleceń dotyczących dystansu fizycznego, właściwego używania maseczek – zakryte muszą być usta i nos, rękawiczek, dezynfekcji rąk, unikania zgromadzeń w zamkniętych pomieszczeniach, a w przypadku wystąpienia objawów infekcji niezwłoczny kontakt z lekarzem, izolacja domowa do czasu ustąpienia objawów. Odpowiedzialność za siebie i drugiego człowieka to rzecz najważniejsza. Apeluję też do radnych, urzędników miejskich o dawanie dobrego przykładu i konsekwentne egzekwowanie właściwych zachowań. Ważne są też inne szczepienia jak np. przeciwko pneumokokom wywołującym zapalenie płuc, meningokokom – wywołującym zapalenie opon mózgowych, krztuścowi czy półpaścowi. Podczas wywiadu nie jestem w stanie wszystkiego wyjaśnić, dlatego zachęcam do kontaktu z lekarzami POZ.

Małgorzata Kubowicz

Na terenach projektu strategicznego „Kraków – Nowa Huta Przyszłości” powstanie Park Edukacyjny „Branice”. Na obszarze 5,5 ha postawionych zostanie 11 zabytkowych budynków z Krakowa i okolic, w tym karczma i kościół. Z atrakcji skorzystamy najwcześniej za cztery lata.

Na terenach projektu strategicznego „Kraków – Nowa Huta Przyszłości” powstanie Park Edukacyjny „Branice” / fot. Bogusław Świerzowski

Skansen w Nowej Hucie

Nowa Huta w ostatnich latach otworzyła się na turystów. Przyciągają ich jej wyjątkowy układ urbanistyczny, opactwo Cystersów w Mogile, dworek Jana Matejki w Krzesławicach, kopiec Wandy czy forty, które zwiedzać można przez cały rok. Do atrakcji dołączyły: Podziemna Nowa Huta, czyli oddział Muzeum Krakowa, ale też otwarte w ostatnich latach galerie wybitnych artystów Zdzisława Beksińskiego czy Jerzego Dudy-Gracza w Nowohuckim Centrum Kultury.

A to jeszcze nie wszystko. Spółka Kraków Nowa Huta Przyszłości SA prowadzi prace nad kolejnymi inwestycjami o potencjale turystycznym. Poza rewitalizacją kąpieliska w Przylasku Rusieckim i utworzeniem Centrum Wielkoskalowych Plenerowych Wydarzeń Kulturalnych „Błonia 2.0” jedną z nich jest Park Edukacyjny „Branice”. – Można nieco żartobliwie stwierdzić, że dyskusja nad utworzeniem skansenu trwa w Krakowie od 100 lat. Były już dwie czy trzy próby jego powołania. W tym czasie liczba obiektów cennych, możliwych do zachowania znacząco się skurczyła. Dużo pracy wykonali aktywiści miejscy w porozumieniu z Urzędem Miasta Krakowa, którzy w ostatnich latach zinwentaryzowali pozostałe zabytkowe budynki drewniane. Oparliśmy się na ich raporcie. Mamy szczegółowo opisanych i zinwentaryzowanych 10 obiektów. Przedstawimy te propozycje do zaopiniowania radzie konsultacyjnej, którą zamierza powołać do życia Prezydent Miasta Krakowa – wyjaśnia prezes spółki Artur Paszko.

Przed wojną orędownikiem utworzenia skansenu na Woli Justowskiej był znany etnograf prof. Seweryn Udziela. Ideę częściowo udało się zrealizować po wojnie. Powstało niewielkie Muzeum Budownictwa Drewnianego przy Panieńskich Skalach. W jego skład weszły XVI-wieczny drewniany kościółek przeniesiony tu z Komorowic (spłonął doszczętnie w 2002 r.) oraz stara gospoda spod Czernichowa i spichlerz. To nie jedyna próba. W latach 80. powstał pomysł stworzenia skansenu w rejonie Nowej Huty.

Przed paroma laty inicjatywę podjęła radna Małgorzata Jantos. – Doprowadziłam do tego, że Urząd zdecydował o powstaniu skansenu. Wielkim orędownikiem zorganizowania miejsca upamiętniającego historię starego Krakowa jest Leszek Grabowski, który stworzył dokumentację. Skorzystają z niej realizatorzy Parku Edukacyjnego „Branice” – mówi radna Jantos.

Park Edukacyjny „Branice” zajmie 5,5 ha z opcją rozszerzenia tego terenu w przyszłości. Do Parku sprowadzone zostaną

zabytkowe stare budynki drewniane z Krakowa i okolic, w sumie 11 obiektów. Będzie on pełnił co najmniej dwie funkcje. Jedną jest ochrona tradycyjnego budownictwa drewnianego. Druga to promocja odnawialnych źródeł energii. Dlatego partnerem projektu jest m.in. Akademia Górniczo-Hutnicza. Inwestycja jest na etapie poszukiwania zewnętrznego finansowania. Cały koszt zadania wyceniony został na 36 mln zł.

Nową Hutę według statystyk w zeszłym roku odwiedziło 2,9 proc. turystów odwiedzających Kraków. Radny Łukasz Sęk sugerował wypromowanie trzech–czterech atrakcji w Hucie, które mogłyby wpłynąć na zwiększenie ruchu turystycznego.

O tym jak wypromować Nową Hutę na posiedzeniu Komisji Promocji i Turystyki

– Miejsca kultowe powstają same, decyduje o tym ich niezwykłość. Musimy obserwować, które miejsca są dla turystów atrakcyjne, i wokół nich rozwijać turystykę – tłumaczyła Monika Chylaszek. Podkreślała również, że przez ostatnie lata Nowa Huta bardzo się zmieniła. – To dobre miejsce do życia, szczególnie upodobali ją sobie młodzi ludzie. To także jedna z najbardziej aktywnych dzielnic. Nigdy nie będzie tu tylu gości, ile w centrum Krakowa. Ale też nie pojawią się problemy, którym towarzyszy nadmierna liczba turystów – wyjaśniła Chylaszek.

W związku z decyzją Miasta o ograniczaniu imprez na Rynku Głównym do Nowej Huty przeniosła się część wydarzeń organizowanych przez instytucje publiczne. Temat ten interesował przewodniczącego Komisji Promocji i Turystyki Rady Miasta Krakowa Tomasza Darosa.

Okazuje się jednak, że przedsiębiorcy nie są taką zmianą zainteresowani. Wciąż ubiegają się o możliwość organizacji wydarzeń na Rynku Głównym, Małym Rynku czy Rynku Podgórskim. W zeszłym roku odbyły się natomiast Targi Bożonarodzeniowe przed NCK-iem w Nowej Hucie. Jak wyjaśniła dyrektor Chylaszek, impreza się udała, a wystawcy byli zadowoleni z frekwencji. W tym roku jednak z powodu pandemii decyzja o organizacji targów nie została jeszcze podjęta. Czy w grudniu Targi Bożonarodzeniowe w Nowej Hucie się odbędą, rozstrzygnie się w ciągu najbliższych tygodni.

fot. archiwum prywatne

Edukacja w Finlandii

Rozpoczął się kolejny rok szkolny. Dlaczego chcę pisać o edukacji w Finlandii? Ano dlatego, że jest ona stawiana za wzór. Fiński system oświaty zaliczany jest do najlepszych na świecie. Warto się choćby pobieżnie przyjrzeć temu, jak uczy się dzieci w Finlandii.

Miarą sukcesów funkcjonującego już 40 lat fińskiego systemu edukacji są m.in. świetne wyniki uczniów w międzynarodowych testach PISA (Program Międzynarodowej Oceny Umiejętności Uczniów), a także najwyższy wśród krajów europejskich poziom umiejętności dorosłych: w czytaniu ze zrozumieniem, matematyce i rozwiązywaniu problemów, co wykazały Międzynarodowe Badania Kompetencji Osób Dorosłych. Na temat fińskiego systemu edukacji powstało bardzo wiele opracowań.

Systemu edukacji nie zmienia się co chwilę. Fińska reforma została przeprowadzona w latach 70. Wszystkie szkoły są tak samo finansowane i wyposażone. Większość z nich to szkoły państwowe. Cała edukacja – począwszy od zerówki po studia wyższe – jest bezpłatna, wliczając w to podręczniki, posiłki, dowóz, zajęcia pozalekcyjne. W szkołach prywatnych czesne opłaca rząd. Szkoły są bardzo dobrze wyposażone w pomoce dydaktyczne. Edukację młodzi Finowie rozpoczynają, mając siedem lat. Szkołę poprzedza rok przygotowawczy, który choć nie jest obowiązkowy, jest powszechny – korzysta z niego 98 proc. sześciolatków.

W szkole duża liczba godzin lekcyjnych poświęcana jest zajęciom praktycznym, sportowym i artystycznym. W klasach 1–5 nie są wystawiane stopnie. Potem stosuje się dziesięciostopniową skalę ocen. Także w starszych klasach oprócz stopni uczniowie otrzymują co semestr od wszystkich nauczycieli raport oceniający ich postępy i słabe strony. Jedynym egzaminem zewnętrznym, który obowiązuje uczniów, jest testowy egzamin maturalny na zakończenie szkoły średniej. Każdy uczeń ma opracowany indywidualny plan – dostosowane do swoich umiejętności lektury, zadania i ćwiczenia do wykonania w czasie lekcji. Szkoły uczą praktycznych, przydatnych w życiu rzeczy. Fińscy uczniowie po ukończeniu edukacji potrafią rozliczyć podatki, zaplanować budżet, czy stworzyć stronę internetową.

Rok szkolny podzielony jest na pięć modułów. Każdy trwa siedem tygodni i kończy się testami. Przez ostatni tydzień od poniedziałku do piątku uczniowie przychodzą na godzinę 9.00 i codziennie piszą sprawdzian z innego przedmiotu, który obejmuje wiadomości z ostatniego modułu. Przez kolejne trzy dni po weekendzie uczniowie przychodzą do szkoły, ale nie mają zwykłych lekcji, tylko spotkania z nauczycielami, poświęcone omówieniu testów. Następne cztery dni są wolne, a od poniedziałku rozpoczyna się nowy moduł. W sumie na koniec trzeciej klasy każdy uczeń powinien mieć zaliczone 75 sprawdzianów. Rzadko odbywają się jakieś kartkówki, nikt uczniów nie odpytuje na środku sali.

Nauczyciele w Finlandii pomagają uczniom w nauce, jak myśleć, analizować i zdobywać wiedzę samodzielnie. Praktycznie nie ma zadań domowych, a rodzicom radzi się, aby nie pomagali dzieciom w nauce.

Nie ma mundurków szkolnych ani żadnych zaleceń, jak się można ubierać. Tereny szkół nie są ogrodzone. W każdej chwili można skorzystać z infrastruktury szkół. Dzieci mogą wyjść z lekcji bez zgody nauczyciela do toalety, podejść do biblioteki. Mają dużą swobodę w zachowaniu, nauczyciele nie pilnują ich w czasie przerw.

Powstaje więc pytanie, dlaczego ten system uznawany jest za wzorcowy. Wydaje się, że cały sekret tkwi w przygotowaniu nauczycieli. To oni są najważniejsi. W Finlandii bardzo trudno dostać się na studia kształcące nauczycieli. Trudniej niż na studia medyczne czy prawnicze. Po studiach trzeba przejść skomplikowane egzaminy, które pozwalają otrzymać pracę w szkole. Zawód nauczyciela jest bardzo prestiżowy – nie jest najwyższej opłacany, ale cieszy się szczególnym uznaniem społecznym. Nauczyciele mają bardzo dużą autonomię, to oni piszą programy nauczania. Ministerstwo tylko wyznacza generalne kierunki.

Może więc i u nas nie powinno się nieustająco reformować systemu, ale na przykład zacząć od odpowiedniego kształcenia nauczycieli, od odbudowania znaczenia zawodu, od przywrócenia wiary w to, że dobry nauczyciel jest podstawą dobrze wykształconego społeczeństwa.

Małgorzata Jantos, przewodnicząca Komisji Kultury i Ochrony Zabytków

Powstaje więc pytanie, dlaczego ten system uznawany jest za wzorcowy. Wydaje się, że cały sekret tkwi w przygotowaniu nauczycieli. To oni są najważniejsi. W Finlandii bardzo trudno dostać się na studia kształcące nauczycieli. Trudniej niż na studia medyczne czy prawnicze. Po studiach trzeba przejść skomplikowane egzaminy, które pozwalają otrzymać pracę w szkole.

Pałac Kirchmayerów w Pleszowie / fot. Wikipedia

Historia złamanego portatylu

Latem 1883 roku krakowianie emocjonowali się wyczynami złodziejskiego duetu złożonego z dwóch panów, czyli z Aleksandra Wasilewskiego i Romana Kazimierza Czarnomskiego. Sala sądowa, w której odbywał się ich proces, nie mogła pomieścić publiczności, a krakowska prasa zamieszczała obszernie relacje z kolejnych dni procesu. Lista przewinień obu oskarżonych była bardzo długa, jednak sędziowie przysięgli uznali, że jedno z nich jest bezpodstawne.

Michał Koziot

W związku z tym Wasilewski i Czarnomski zostali uwolnieni od zarzutu „zbrodni zaburzenia religii w Pleszowie”. Decyzja przysięgłych nie miała jednak wielkiego wpływu na wysokość wyroku. Choć przewodniczący ławy prosił w imieniu kolegów „o łagodny, o ile ustawa pozwala wymiar kary”,

to jednak Wasilewski skazany został na śmierć, a Czarnomski na osiemnaście lat więzienia. Surowy wyrok był w pełni uzasadniony. Oprócz rozmaitych drobnych przestępstw mieli oni na sumieniu także brutalne morderstwo.

Wróćmy jednak do występkę, którego dopuścili się na terenie Pleszowa, podkrakowskiej wsi „leżącej w powiecie krakowskim, przy gościńcu do Nowego Brzeska”. Pod koniec XIX w. była to wieś dość zamożna. Folwarkiem, należącym dawniej do znanej krakowskiej rodziny Kirchmayerów, władał już nowy właściciel. Był to Pinkes Atteslaender, cieszący się uzasadnioną opinią zapobiegliwego, wręcz wzorowego gospodarza. Kirchmayerowie stracili ziemię i pałac, ale pozostała im na terenie Pleszowa jedna nieruchomości, czyli cmentarna kaplica pod wezwaniem św. Wincentego z Ferrary. To właśnie w niej dopuścili się karygodnego czynu Wasilewski i Czarnomski.

Złodziej odwiedza złodzieja

Jeżeli wierzyć zeznaniom złodziejskiego duetu, to w Pleszowie znaleźli się przypadkowo. Podobno pierwotnie celem ich wyprawy była Ruszcza. W czasie rozprawy tłumaczyli, że mieli jakiś interes do dziedzica z Ruszczy, czyli pana Pawła Popiela. Twierdzili, że nie zastali gospodarza we dworze. Można jednak być pewnym, że nawet gdyby był w domu, to zdecydowanie nie miałby ochoty na rozmowę z parą nieznaną włóczęgów. Należy podejrzewać, że wybierając się do Pawła Popiela, liczyli na jakieś wsparcie. Czarnomski miał na tym polu spore sukcesy. Udało mu się dotrzeć nawet do Ferdynanda Weigla, prezydenta miasta Krakowa, i wyprosić u niego pieniądze datek.

W tej niewątpliwie nieprzyjemnej sytuacji postanowili zmienić plany i odwiedzić mieszkającego w niedalekim Pleszowie Leona Gościmę. Podobno była to postać znana nie tylko tutaj. Zdaniem miejscowego żandarma Gościma cieszył się w całej okolicy „reputacją renomowanego złodzieja”. Odwiedziny te jednak się nie udały. Zaszli co prawda do domu małżonków Gościmów, ale nie zastali gospodarza. Gospodyni raczej nie przyjęła ich życzliwie. Później, już w czasie rozprawy, twierdziła, że kazała wtedy mężowi się ukryć, gdyż znała Wasilewskiego jako niebezpiecznego ptaszka, który może wplątać jej ślubnego małżonka w jakąś podejrzaną i niebezpieczną aferę. Rozczarowani goście zostawili więc tylko kartkę z wezwaniem, aby gospodarz przyszedł do „karczmy czerwonej”, gdzie będą na niego czekali, mają bowiem dla niego bardzo ciekawą oraz korzystną i dla nich, i dla niego propozycję. Gościma jednak nie skorzystał z tego zaproszenia. Nie dowiemy się więc nigdy, jaki intratny interes proponowała złodziejska dwójka specjalistów z Pleszowa.

Hieny cmentarne

Wydawałoby się już, że obaj panowie zupełnie niepotrzebnie wybrali się z Krakowa na wieś, że wyprawa będzie bezowocna. Trzeba jednak pamiętać, że Wasilewski i Czarnomski mogli być zaliczeni do kategorii „cyrkowców”, czyli niefachowych półamatorów niegardzących żadnym, nawet niewielkim zarobkiem. Skoro już byli w Pleszowie, postanowili mimo wszystko odnieść z tego faktu jakąś korzyść. Czarnomski, młodszy, liczący dopiero dwadzieścia trzy lata, wykształcony – podobno ukończył gimnazjum w Odessie – a nawet mający pewne doświadczenie aktorskie, bardziej nadawał się na obiekt współczucia, biedną ofiarę rosyjskich prześladowań. Już zdarzało mu się skutecznie grać rolę rosyjskiego nihilisty, poszukiwanego przez Ochronę uczestnika zamachu na

carskiego dostojnika. Nie wiadomo, skąd „sympatyczna” para dowiedziała się o krążącej wśród mieszkańców wsi opowieści, „że jeden z Kirchmayerów pochowany został z sygnetami i krzyżem złotym”. Wasilewski i Czarnomski postanowili poszukać zarobku w krypcie. Do kaplicy cmentarnej dostali się przez wybite okno.

Włamanie zauważył dopiero po dwóch dniach, czyli 25 listopada 1882 r., miejscowy grabarz. Początkowo sądził, że to wichura wybiła szybę w oknie. Szybko jednak zorientował się, że było to włamanie. Zobaczył bowiem ślady błota na ścianie i podłodze. Stwierdził też, że z komody wyrzucono szuflady, a ktoś próbował „dobierać się siekierą do silnie zamkniętych drzwi grobowca rodziny Kirchmayerów”. Siekiera zresztą należała do wyposażenia kaplicy, czyli sprawcy włamania nie mieli własnych narzędzi. Była to więc kradzież „improvizowana”, a nie z góry zaplanowana. Na posadzce kaplicy leżały niedopałki papierosów oraz uszkodzony portatył, czyli – jak pisała później krakowska prasa – „kamień, zawierający w środku relikwie, na którym kaptan w czasie ofiary kielich ustawia. Relikwie z owego portatyłu zniknęły również”. Użycie słowa „również” nie wydaje się w pełni uzasadnione, zważywszy że sprawcy włamania oprócz relikwii przywłaszczyli sobie jeszcze tylko trzy woskowe świece.

Znieważenie portatyłu

W 1883 r. zniszczenie przedmiotu zawierającego relikwie było poważnym wykroczeniem. Sąd postanowił więc wezwać jako świadka proboszcza z Pleszowa. Ksiądz Stepiński potwierdził zeznania grabarza. Widział w kaplicy ślady butów oraz dwa niedopałki papierosów, a na „drzwiach do grobowca ślady gwałtownego usiłowania otwarcia”. W kwestii portatyłu potwierdził, że leżał on rozłupany na posadzce i relikwii w nim nie było. Zznał także, że „nie wie, czy został on rzucony z zamiarem zelżenia

Podczas procesu okazało się jednak, że Czarnowski był w kaplicy. Zdradził go sztuczny kwiatek, zapewne pochodzący z dekoracji ołtarza albo jakiegoś wieńca pogrzebowego.

przedmiotu, do służby bożej przeznaczonego, ale przedmiot został przez to znieważony i jest zastąpiony innym”.

Podczas procesu okazało się jednak, że Czarnowski był w kaplicy. Zdradził go sztuczny kwiatek, zapewne pochodzący z dekoracji ołtarza albo jakiegoś wieńca pogrzebowego. Po powrocie do Krakowa z pleszowskiej wyprawy Czarnomski dał kwiatek córeczce jednej ze znajomych. Matka dziewczynki, zapewne wiedząca matczyną intuicją, nie pozwoliła dziecku bawić się tym prezentem. Jednak nie wyrzuciła kwiatka, lecz go schowała. W czasie procesu stał się dowodem rzeczowym.

Włamanie do pleszowskiej kaplicy było tylko jednym, niewiele znaczącym epizodem w przestępczej działalności złodziejskiej pary. Dlatego też uwolnienie od zarzutu „zbrodni zaburzenia religii” naprawdę niewiele im pomogło. Popętnili przecież inne, o wiele bardziej karygodne czyny. Ale to już zupełnie inna historia.

Kalendarium krakowskie

9 września 1588

Bartłomiej Szembek uzyskuje przywilej królewski, wytyczający go spod jurysdykcji władz miejskich. W ten sposób Szembekowie – według legendy mający genealogię sięgającą czasów Karola Wielkiego – zostają zaliczeni do polskiej szlachty.

10 września 1953

trwają prace konserwatorskie przy murach miejskich.

11 września 1957

„Dziennik Polski” donosi: „Przy KW i KM PZPR powołano Komisję Obchodu 40-lecia Rewolucji Październikowej”.

12 września 1913

w „Ilustrowanym Kuryerze Codziennym” ukazuje się ogłoszenie: „Do sprzedania za połowę ceny 5-6 konny kierat również sieczkarnia pasowa, fabryki Schuttlewortha w bardzo dobrym stanie, wiadomość w ślusarni Stefana Barana, Kraków-Zwierzyniec l. 77”.

13 września 1953

w parku Bednarskiego na wystawie psów prezentują się przedstawiciele trzydziestu psich ras.

14 września 1910

„Nowa Reforma” donosi: „W gminach, przyłączonych do Krakowa, przeprowadzono desinfekcję ścieków wapnem niegaszonym oraz zdesinfekowano publiczne wychodki w Dębnikach i na Zwierzyńcu”.

15 września 1953

Teatr Groteska wznawia wystawianie „Igraszek z diabłem” Jana Drdy.

16 września 1980

w „Dzienniku Polskim” ukazuje się ogłoszenie: „PŁYN na porost włośów Banfi Hajszesz sprzedam”.

17 września 1953

po całej jezdni rozsypały się ziemniaki, które przywiózł wóz nr 3 Przedsiębiorstwa Transportu Przemysłu Gastronomicznego do jadłodajni „Jutrzenka” przy ul. Siennej.

18 września 1946

ogłoszenie w „Dzienniku Polskim”; „Chiromantka o wybitnym darze jasnowidzenia przyjmuje codziennie tylko kobiety. Kraków. Karmelicka 36/11 parter oficyna”.

Podgórskie Dni Otwartych Drzwi

Tradycyjnie w ostatni weekend września Stowarzyszenie PODGORZE.PL zaprasza na Podgórskie Dni Otwartych Drzwi. Będzie to już dziewiętnasta edycja tego wydarzenia. Podgórskie Dni Otwartych Drzwi są wpisane w program Europejskich Dni Dziedzictwa. Co roku temat przewodni stanowi dla organizatorów inspirację dla charakteru i tematyki ich imprezy. W tym roku jest to „Moja droga”. Wykorzystując ten właśnie motyw, Stowarzyszenie PODGORZE.PL zaprasza do podróży po ścieżkach podgórskiej historii, zachęcając do zainteresowania się, a może nawet do za-

chwytu nad lokalnym dziedzictwem prawobrzeżnego Krakowa. Tegoroczna edycja będzie szczególna, w związku z koniecznością dostosowania wydarzeń do obowiązujących wymogów sanitarnych. Będzie więcej wydarzeń w plenerze i spacerów. Wielkie zwiedzanie Podgórza rozpocznie się od wyjątkowego spaceru – w piątek, 25 września, o godz. 17.30 na Rynku Podgórskim. Szczegółowy program zostanie opublikowany 19 września. Partnerami wydarzenia są Rada Dzielnicy XIII i Centrum Kultury Podgórza.

Konsultacje społeczne dla seniorów

Wydział ds. Polityki Społecznej i Zdrowia – Miejskie Centrum Dialogu rozpoczął konsultacje społeczne dotyczące Programu Aktywności Społecznej i Integracji Osób Starszych na lata 2021–2025. Potrwać one do 25 września.

W ramach konsultacji odbędą się:

– otwarte spotkanie w Biurze Rady Krakowskich Seniorów, al. Dąbskiego 19 (17 września w godz. 16.00–17.00) – Z uwagi na obostrzenia sanitarne, osoby zainteresowane muszą zgłosić chęć uczestniczenia w spotkaniach najpóźniej dzień przed planowaną

datą. Zgłoszenia będą przyjmowane telefonicznie: 12 445-96-66 lub e-mailowo: beata.schechtel-maczka@um.krakow.pl; – dyżury eksperta pod nr. tel.: 12 445-96-66 (16 września w godz. 12.00–18.00, 24 września w godz. 10.00–14.00);

W ramach prowadzonych konsultacji od 7 do 11 września, w godz. 10.00–12.00, będzie można zadawać pytania pani Annie Okońskiej-Walkowicz – Pełnomocnikowi Prezydenta Miasta Krakowa ds. Polityki Senioralnej. Pytania można zadawać w formie e-mailowej: anna.okonska-walkowicz@um.krakow.pl lub telefonicznie: 797 905 860. Więcej szczegółów na stronie: www.dialogspoleczny.krakow.pl.

Nieodpłatne usługi podologiczne dla osób 85+

1 września Miasto Kraków rozpoczęło realizację pilotażowego projektu nieodpłatnych usług podologicznych dla seniorów. Mogą z niego skorzystać krakowianie, którzy ukończyli 85 lat. Zgłoszenia przyjmowane są pod numerem tel. 609 915 005, nale-

żącego do Fundacji Centrum Rehabilitacji „Znowu w biegu” przy ul. Odrzańskiej 13, lok. 2. Usługi będą mogły być wykonywane zarówno w domu osoby starszej, jak i w gabinecie podologicznym.

Przetargi na sprzedaż nieruchomości – 24 września 2020 r.

Gmina Miejska Kraków oferuje do sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego niżej wymienione nieruchomości stanowiące własność Gminy Miejskiej Kraków. Pełna treść ogłoszenia o przetargu zamieszczona jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Krakowa www.bip.krakow.pl.

pl /Finanse i Mienie/Nieruchomości Miasta Krakowa/Przetargi na Nieruchomości. Szczegółowe informacje można uzyskać w Wydziale Skarbu Miasta ul. Kasprzycza 29, tel. 12 616-98-08 w godzinach pracy urzędu.

położenie	działka nr	obręb	cena wywoławcza,	wadium, wpłata do 21.09.2020	godz.
ul. Zjazdu Gnieźnieńskiego, (łączna pow. 0,0746 ha)	1/277, 1/281	Nowa Huta, NH-5	360 000,00 zł, w tym 23% VAT,	36 000,00 zł	9.00,
ul. Pękowicka (pow. 0,0614 ha)	386/2	Krowodrza, K-25	177 000,00 zł, W tym 23% VAT	18 000,00zł	10.00,
ul. Gumniska (łączna pow. 0,0668 ha)	91/2, 90/8, 89/4	Podgórze P-17	336 000,00 zł, w tym 23% VAT	34 000,00 zł	11.00
ul. Stępcice, (pow. 0,0555 ha)	103/1	Podgórze 76	224 000,00 zł, w tym 23% VAT	23 000,00 zł	12.00

Konferencja on-line New City Habitat

Ruszyły zapisy na międzynarodową konferencję New City Habitat. Będzie to wydarzenie poświęcone rolnictwu miejskiemu, wspierającemu tworzenie zrównoważonych, zielonych, bioróżnorodnych, przyjaznych ludziom miast.

Aleksandra Mikołaszek

Rolnictwo miejskie i ogrody społeczne są pokojową transformacją miasta, zwykle oddolnymi inicjatywami, które stwarzają nieocenione możliwości zaangażowania lokalnych społeczności w sprawy dotyczące wspólnego dobra. To prawdziwa zielona rewolucja. To miejsce, w którym odbywa się praca u podstaw, mająca realny wpływ na środowisko naturalne – nie tylko prowadzona jest uprawa warzyw, lecz także edukacja młodego pokolenia świadomych obywateli.

Konferencja NEW CITY HABITAT to pierwsze spotkanie liderów ogrodów społecznych z USA i Europy, a także

NEW CITY HABITAT
KRAKOW 2020

naukowców i urbanistów badających znaczenie rolnictwa miejskiego. Wszystkich łączy przekonanie, że ogrody społeczne i ogrodnictwo miejskie pomagają uratować współczesne miasta. Wśród prelegentów znajdują się takie sławy jak: Rich McDonald (P-PATCH Seattle USA), Alan Holland (TWIGS Community Gardens Swindon, Wielka Brytania) czy Frank Lohrberg (Aachen University, Niemcy), Emanuela Saporito (Politechnika w Turynie, Włochy). Poprzez konferencję chcemy wspierać zielone inicjatywy i ogrodnictwo miejskie oraz dzielić się wiedzą z przedstawicielami władz miast z Polski i całego świata. Dzięki ich wsparciu wiele nowych cennych inicjatyw i programów będzie mogło kiełkować i się rozwijać.

Wszystkie informacje na temat konferencji oraz formularz do zapisów znajdują się na stronie: <https://zm.krakow.pl/konferencja.html>.

NAJWIĘKSZA
STREFA RELAKSU
W KRAKOWIE

ARENA
GARDEN
STREET
FOOD
MARKET

ul. Lema 7

MAXXX

interia

STREET FOOD STAND-UP ANIMACJE DLA DZIECI COFFEE GARDEN STREFA CHILLOUT

 Kraków

SPONSOR
KRAKOWSKIEGO
TEATRU VARIETE

PREMIERA
28.11.2020

Pretty WOMAN THE MUSICAL

Na podstawie filmu Studia Touchstone Pictures wg scenariusza J. F. Lawtona

scenariusz

muzyka i teksty

GARRY MARSHALL i J. F. LAWTON
BRYAN ADAMS i JIM VALLANCE

reżyseria
WOJCIECH KOŚCIELNIK

Wystawiane według aranżacji
Music Theatre International
(Europe) Limited
www.mtishows.eu

TEATR
VARIÉTÉ

KRAKOWSKI TEATR VARIETE - INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA